

VOORWOORD	2
1 INLEIDING EN SYNTHESE	3
2 DEMOGRAFISCHE CONTEXT	9
2.1 Totale bevolking	9
2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht	10
2.3 Huishoudens	12
2.4 Multiculturaliteit	15
3 SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN	17
3.1 Socio-economische status van de bevolking	17
3.2 Arbeidsmarkt	19
3.3 Inkomen en inkomensbron	21
4 GEZONDHEID	30
4.1 Algemene gezondheidstoestand	30
4.2 Gezondheid van de jonge kinderen	34
5 OPLEIDING	39
5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs	39
5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs	40
5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs	41
6 HUISVESTING EN LEEFOMGEVING	42
7 WOORDENLIJST	43
COLOFON	48

Fiche n°1

Gemeente Anderlecht

Éditie 2/2010

COMMISSION
COMMUNAUTAIRE FRANÇAISE
– COHÉSION SOCIALE

OBSERVATORIUM VOOR
GEZONDHEID EN WELZIJN
VAN BRUSSEL-HOOFDSTAD
– GEMEENSCHAPPELIJKE
GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

UNIVERSITÉ LIBRE DE
BRUXELLES – IGEAT

VOORWOORD

Dit document is fiche nr.1-Anderlecht van de “*Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken in het Brussels Gewest*”.

Het is de bedoeling van deze fiches aan beleidsmakers en lokale actoren een eenvoudig instrument aan te bieden om inzicht te krijgen in bepaalde kenmerken van de bevolking waarmee zij werken en hen te helpen bij het uitstippelen van hun strategieën.

In het kader van haar decreet inzake sociale cohesie heeft de Franse Gemeenschapscommissie (**COCOF**) een instrument besteld dat de problemen en behoeften van de Brusselse gemeenten op het vlak van sociale cohesie statistisch benadert. Deze statistieken werden samengelegd met de ervaringen van de actoren op het terrein. In het instrument worden vergelijkingen gemaakt tussen de gemeenten (per statistische buurten) en tussen de gemeenten en het Gewest.

De documenten van dit instrument werden samengesteld door het Institut de Gestion de l'Environnement et de l'Aménagement du Territoire van de Université Libre de Bruxelles (**ULB-IGEAT**) in samenwerking met het **Observatorium voor Gezondheid en Welzijn**. Deze inventarisatie werd voorgelegd tijdens de verschillende lokale overlegmomenten en vergeleken met de ervaringen van de actoren op het terrein om zo behoeften en problemen aan het licht te brengen die niet in de statistische inventarisatie vermeld zijn. Deze analyse ondersteunde de lokale coördinatie op gemeentelijk niveau, met het oog op de voorbereiding van het nieuwe vijfjarenplan 2011-2015.

Gezien de fiches ook interessant zijn voor het grote publiek, heeft het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn de 19 gemeentelijke fiches vertaald.

Eigenlijk gaat het om een actualisering en verdere uitwerking van de gemeentelijke fiches van het Observatorium met de welzijns- en gezondheidsstatistieken per gemeente.

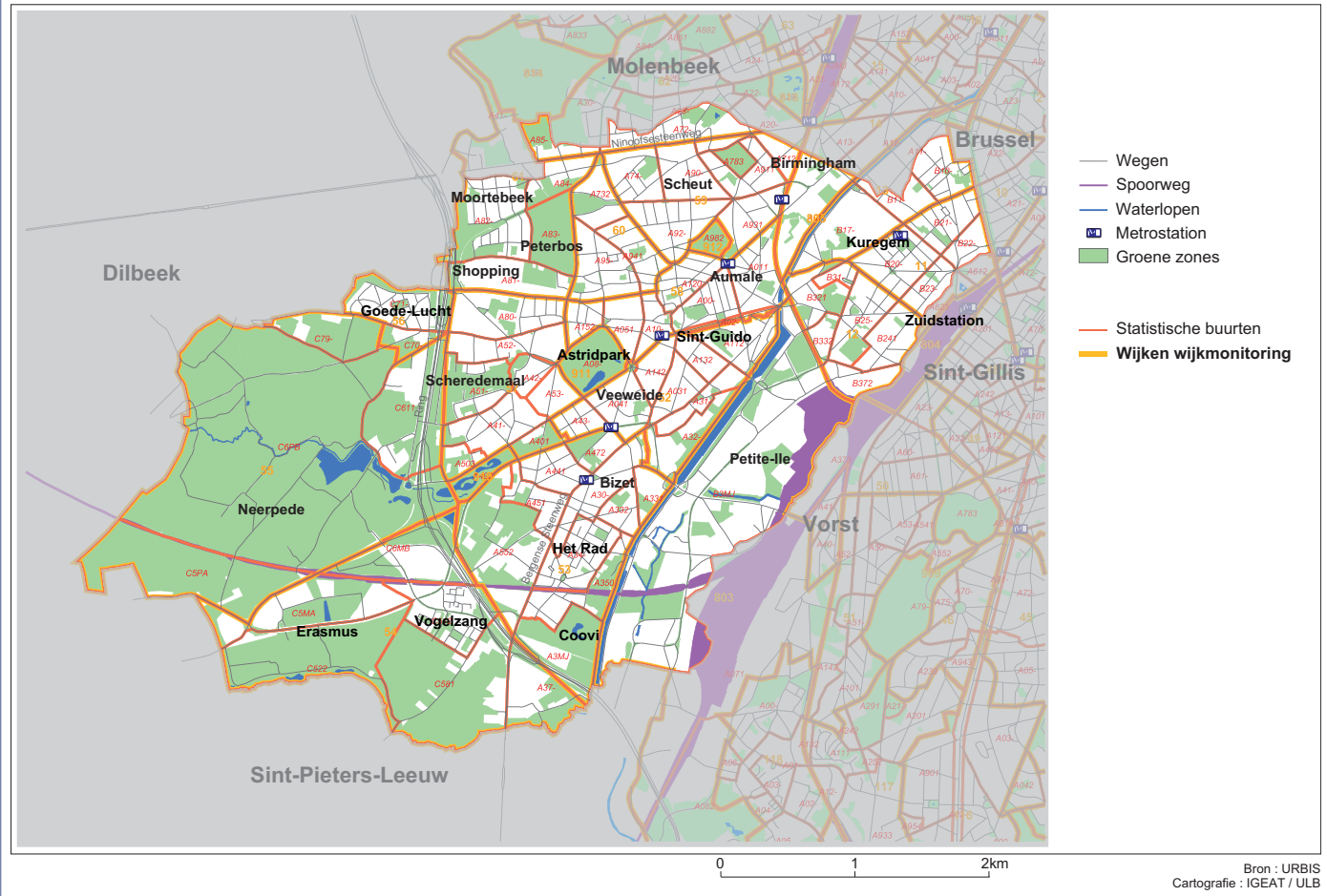
Verder zijn ook huisvestings- en onderwijsindicatoren (met cijfers van de Vlaamse en van de Franse Gemeenschap) opgenomen. In het kader van de opdracht van de COCOF werd bovendien ook een fiche voor het Gewest opgesteld, een handleiding die de lokale actoren helpt bij de interpretatie van de gegevens over hun gemeente en een derde en laatste document «bronnen en referenties» dat gebruikers begeleidt bij hun persoonlijk opzoekwerk in de basiscijfergegevens. Deze documenten werden echter niet vertaald.

Deze fiches vormen een aanvulling op de rapporten van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (“Welzijns- en gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad”, “Jaarlijkse welzijnsbarometer”, “Gezondheidsindicatoren van het Brussels Gewest”, ...) die gratis geraadpleegd en gedownload kunnen worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be) en op de instrumenten ontwikkeld door het **BISA (Wijkmonitoring, Statistische indicatoren, Conjunctuurbarometer)**. De bespreking bij de hier voorgestelde gegevens is dan ook tot het strikte minimum beperkt. Wij nodigen u uit om deze documenten te lezen indien u meer uitleg wenst.

De cijfers voor Anderlecht worden vergeleken met de gemiddelde waarde voor het Brussels Gewest, ofwel met de hoogste en laagste waarden voor de verschillende gemeenten. Met “Gewest” of “Brussels Gewest” bedoelen we het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (19 gemeenten).

I. INLEIDING EN SYNTHESE

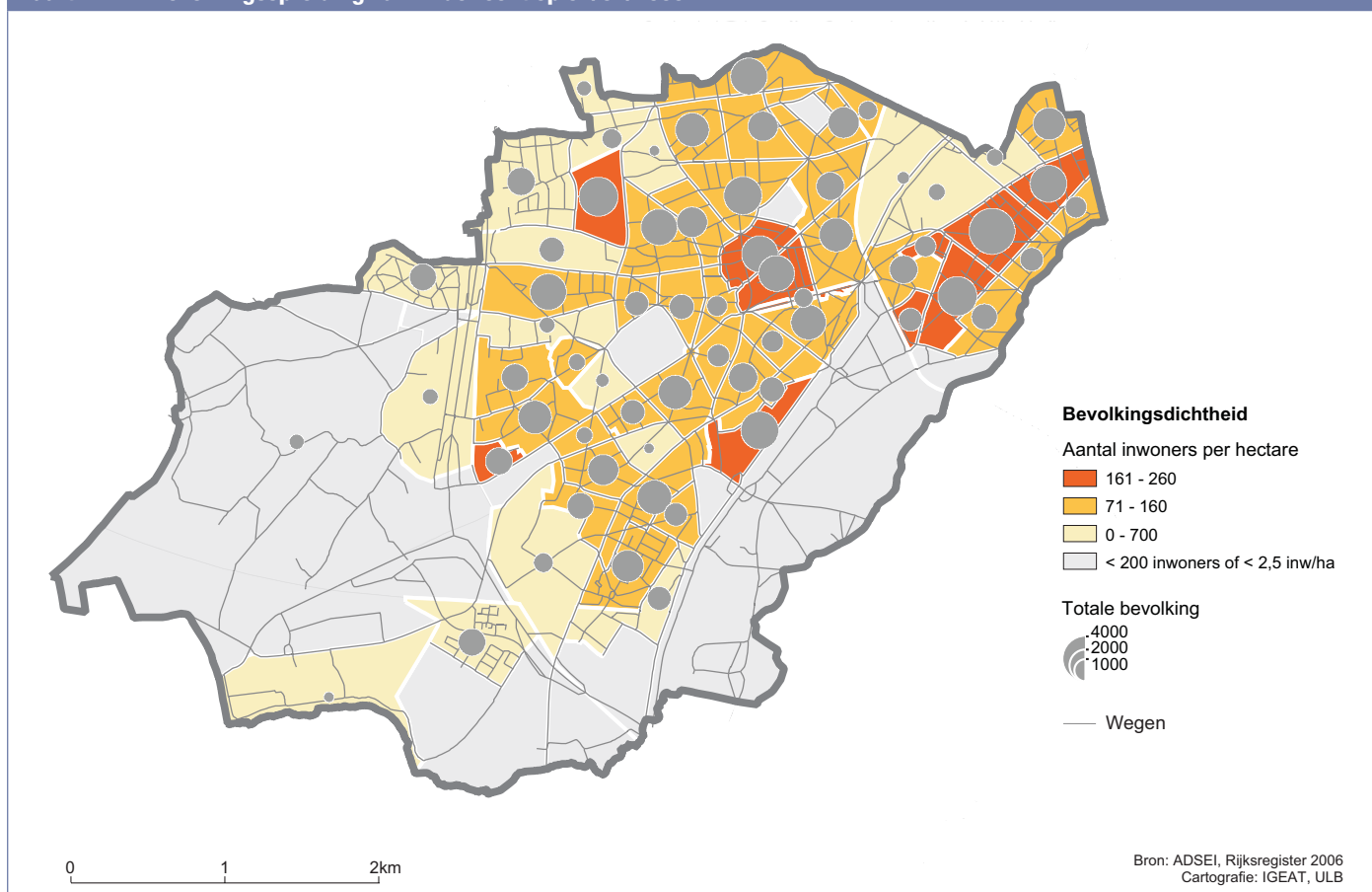
Kaart 1: Referentiekaart van Anderlecht.

Deze referentiekaart geeft weer hoe de gemeente wordt opgedeeld wanneer infragemeentelijke statistieken worden voorgesteld. De statistische buurten zijn op de kaart afgebakend in het rood. Hun identificatienummer bestaat uit een prefix (21001 voor Anderlecht) en een achtervoegsel, ook in het rood aangeduid op de kaart (A00-, A011-, ...). De codes, benamingen, bevolkingsgroepen en -dichtheid van elke buurt zijn opgenomen in een lijst en op een kaart die geraadpleegd kan worden op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De wijken van de **Wijkmonitoring** zijn afgebakend in het oranje, hun nummers zijn eveneens in het oranje weergegeven op de kaart. Het betreft aggregaten van statistische buurten, maar de grenzen van deze wijken vallen niet altijd samen met de gemeentegrenzen. Zij kunnen namelijk verschillende gemeenten overlappen, zoals hier het geval is met wijk "13" in het noordoosten van de gemeente. De wijken alsook de statistische buurten waaruit ze bestaan zijn eveneens opgenomen in een lijst beschikbaar op de website van het Observatorium.

Kaart 2: Bevolkingspreiding van Anderlecht op 01/01/2006.

Anderlecht is gelegen in het westen van het Brussels Gewest (9,4 % van de Brusselse bevolking). Ze grenst in het noorden aan Sint-Jans-Molenbeek, in het oosten aan Brussel-Stad en Sint-Gillis, in het zuidoosten aan Vorst en Sint-Pieters-Leeuw en in het westen aan Dilbeek. De zuidoostelijke rand van de gemeente, tussen het kanaal en Vorst, is niet bewoond: men treft er hoofdzakelijk industrie en spoorwegen aan. Het hele oostelijke deel van de gemeente langs het kanaal vertoont een industrieel karakter, zelfs de dichtstbevolkte wijken (Slachthuizen, Birmingham) die het vroegst geïndustrialiseerd werden.

De gemeente Anderlecht kan worden onderverdeeld in drie verschillende entiteiten.

- In het oosten van de gemeente ligt Kuregem. Kuregem wordt begrensd door de kleine ring, het Zuidstation, Laag-Molenbeek en de Vanderveldesquare en maakt deel uit van de 19e eeuwse gordel. Het wordt gekenmerkt door een zeer hoge bevolkingsdichtheid (13 500 inwoners/km²) en door oude woningen, vaak ingericht als opbrengstgebouwen. De ontwikkeling van het Zuidstation

heeft de afgelopen jaren het uiterlijk van dit oostelijke deel van de gemeente sterk veranderd.

- In het uiterste westen vormen Neerpede en de omgeving van het Erasmusziekenhuis het deel van de gemeente buiten de grote ring. Dit gebied is rijk aan contrasten en kent een verspreide bewoning (680 inwoners /km²). Het combineert resten van de landelijke ruimte met voorstedelijke constructies en tuinvijken. Het zuidelijke deel wordt gekenmerkt door de ontwikkeling van de biomedische campus van de Universiteit Libre de Bruxelles, economische activiteitenparken en recente residentiële ontwikkelingen langs de metro-as, die sinds een paar jaar het Erasmusziekenhuis bedient.
- Het centrale deel van de gemeente bevindt zich tussen de twee voornoemde zones en omvat het gebied tussen de Wayezstraat en de grote ring. Men heeft er een hoge bevolkingsdichtheid (8 700 inwoners per km²). De woonlandschappen zijn er erg gevarieerd: overblijfselen van oude dorpskernen, burgerhuizen van het einde van de 19e en begin 20e eeuw rond Sint-Guido, huizen en flatgebouwen van het interbellum (art deco) en opbrengstgebouwen en eengezinswoningen (met name bel-etagewoningen ⁽¹⁾ van de jaren 1950 en 1960 langs en vooral gelegen tussen de Ninoofse- en Bergensesteenweg), woonblokken ("buildings") zowel voor sociale huisvesting (Peterbos) als voor de middenklasse (Marius Renard).

Van het midden van de 19e eeuw tot 1969 neemt de **bevolking** van de gemeente gestaag toe. In dat jaar bereikt zij een hoogtepunt, met meer dan 100 000 inwoners. De lichte bevolkingsdaling die het laatste kwart van de twintigste eeuw kenmerkt, wordt vandaag opgevangen door de erg significante stijging sinds het einde van de jaren 1990. Op 1 januari 2008 telt Anderlecht 99 085 inwoners. Hoewel het aandeel jongeren in Anderlecht groter is en duidelijk toeneemt, zien we ook dat het aandeel ouderen hoger is dan het gewestelijk gemiddelde.

De jonge bevolking is geconcentreerd in de oostelijke wijken die gekenmerkt worden door een sterke aanwezigheid van allochtonen, terwijl de ouderen voornamelijk in het westen wonen. Het aantal eenpersoonshuishoudens is verhoudingsgewijs kleiner dan het gewestelijk gemiddelde terwijl grote gezinnen duidelijk oververtegenwoordigd zijn, vooral in Kuregem. We

treffen een groot aantal eenoudergezinnen aan in de sociale huisvestingswijken.

Een groot deel van de bevolking heeft de Belgische **nationaliteit** (75 %), maar de niet-Belgen vertegenwoordigen bijna een vierde van de bevolking. Het aandeel vreemdelingen uit de Maghreblanden ligt boven het gewestelijke gemiddelde, net als het aandeel personen afkomstig uit de rest van het Afrikaanse continent. We zien een sterke aanwezigheid van allochtone gezinnen (hoewel deze vaak de Belgische nationaliteit hebben door naturalisatie en geboorte op Belgische bodem), meestal van Maghrebijnse afkomst. Ze wonen vooral in het oostelijke deel van de gemeente. De Italianen en Spanjaarden evenals de personen uit landen die onlangs zijn toegetreden tot de Europese Unie (Polen, Roemenië) zijn vrij algemeen aanwezig in de gemeente, zonder echter duidelijk oververtegenwoordigd te zijn in vergelijking met het gewestelijke gemiddelde. De andere inwoners van het Europa van de 15 zijn beduidend ondervertegenwoordigd bij de vreemdelingen. In de Slachthuizenwijk zien we een uitgesproken commerciële aanwezigheid van personen uit Sub-Saharisch Afrika. Het betreft Congolezen waarvan de aanwezigheid hoger is dan het gemiddelde in het Gewest.

Anderlecht ligt in de eerste en de tweede westelijke kroon ⁽²⁾ en heeft een bevolking met een uiteenlopend **sociaaleconomisch profiel**, met hoofdzakelijk een combinatie van huishoudens uit de arbeidersklasse en uit de middenklasse. Dit vertaalt zich in een gemiddeld belastbaar inkomen dat lager is dan het gewestelijke gemiddelde, voornamelijk in het oosten van de gemeente en rond het historisch centrum, waar veel arbeidsmigranten wonen. Aangiften met een laag inkomen of een vervangingsinkomen (waaronder pensioenen) zijn in de gemeente duidelijk oververtegenwoordigd. **De activiteitsgraad** op gemeentelijk niveau is voor alle leeftijden en zowel voor mannen als voor vrouwen iets hoger dan het gewestelijke gemiddelde. Dit wordt verklaard door de aanwezigheid van de middenklasse in het westen, waar het aantal werkende vrouwen veel hoger is, zodat men over twee gezinsinkomens beschikt. Dit patroon lijkt ook steeds vaker in allochtone gemeenschappen voor te komen, hoewel de activiteitsgraad bij vrouwen nog steeds significant lager is in Kuregem, waar deze gemeenschappen omvangrijk zijn. In Anderlecht maken bedienden uit de privésector of de

(1,2) Zie woordenlijst.

openbare sector het leeuwendeel van de werknemers uit, maar de arbeiders zijn duidelijk oververtegenwoordigd ten overstaan van het gewestelijke gemiddelde, vooral in het oosten van de gemeente. De gemeentelijke werkloosheid ligt ruim boven het gewestelijke gemiddelde, vooral voor vrouwen. Ook hier zijn er grote verschillen tussen Kuregem en de rest van de gemeente: het percentage is tweemaal hoger in het oosten. Hoewel de gemeentelijke werkloosheid bij mannen weinig verschilt van het gewestelijke gemiddelde, is het gebrek aan jobs hoog en treft ze vooral jongens in Kuregem en rond het historische centrum. In de rest van de gemeente is de werkloosheid veel lager en treft ze vooral ouderen en vrouwen. Het aandeel van de bevolking dat moet rondkomen met een leefloon of met een vervangingsinkomen is veel groter in Anderlecht dan in het Gewest. Onder de rechthebbenden vinden we alle leeftijdscategorieën, met verhoudingsgewijs meer jongeren.

Het aandeel inwoners dat verklaart in slechte gezondheid te verkeren ligt boven het gewestelijke gemiddelde. Het **sterftecijfer**⁽³⁾ is iets hoger dan dat van het Gewest. Overlijdens als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen of aandoeningen van de luchtwegen komen proportioneel vaker voor. Diabetes is ook een oorzaak van vroegtijdig overlijden en komt veel vaker voor bij de Anderlechtse bevolking. Het **geboortecijfer**⁽⁴⁾, dat de laatste jaren in stijgende lijn gaat, is hoger dan het gewestelijke gemiddelde. Dit wordt verklaard door het aanzienlijk deel jongvolwassenen in de Anderlechtse bevolking en door de nog steeds hoge vruchtbaarheid van de allochtone bevolking. De gemeente telt een groot aantal kansarmen, wat er, samen met het hoge geboortecijfer, toe leidt dat tal van kinderen geboren worden en opgroeien in gezinnen zonder inkomen uit arbeid. Alleenstaande moeders en zeer jonge moeders zijn eveneens oververtegenwoordigd.

Jongeren die in Anderlecht wonen, volgen verhoudingsgewijs vaker technisch en vooral beroepsonderwijs dan het gemiddelde van het Gewest. Het schoolaanbod in deze richtingen is trouwens groot. Het aandeel jongeren dat algemeen secundair onderwijs volgt, ligt dus significant onder het gewestelijke gemiddelde. Bij de Anderlechtse schoolbevolking treffen we een sterke schoolachterstand aan. Het aantal leerlingen dat “normaal vordert” (m.a.w. dat nooit een jaar heeft overgedaan) is over het algemeen veel lager dan het Brusselse gemiddelde dat ver van schitterend is. Leerlingen studeren, na het leerplichtonderwijs,

jammer genoeg veel minder voort, wat logisch is. Dit is vooral het geval in de oostelijke wijken van de gemeente en in de sociale woningwijken, waar de ouders ook vaak geen hoger diploma of zelfs geen diploma algemeen secundair onderwijs hebben. In de oostelijke wijken kan het opleidingsniveau aanleiding geven tot moeilijkheden bij de inschakeling op de arbeidsmarkt. Deze problemen nemen nog toe doordat er, bij een gelijk diploma, ook verhoudingsgewijs meer werklozen zijn dan verwacht op basis van het gemiddelde van het Gewest. Dit wekt het vermoeden van een gebrekkige beroepskeuzevoorlichting of van een discriminatie die specifiek deze populatie treft. De situatie in het westen van de gemeente is minder negatief, hoewel de gevolgde en verworven opleidingsniveaus over het algemeen middelmatig zijn. De middenklasse heeft echter minder problemen bij de inschakeling op de arbeidsmarkt.

De gemeente Anderlecht is verdeeld over de eerste en de tweede kroon en heeft een tamelijk heterogeen **gebouwenbestand**. Opvallend is het grote aanbod aan sociale woningen (11 %, wat veel is vergeleken met het Gewest). Gemiddeld dateert 61 % van de woningen in de gemeente van vóór 1961. Dit aandeel wordt ruimschoots overschreden in Kuregem, in het historische centrum en in de buurten van de tuinwijken. De huisvesting is beduidend recenter in een groot deel van het westen van de gemeente. In het oosten en in de tuinwijken beschikken de woningen over een stuk minder comfort. Sommige voorzieningen ontbreken (badkamer, centrale verwarming) en de vloeroppervlakte is kleiner. In de nieuwere wijken zijn het comfort en de staat van de woning heel wat beter. Volgens de inwoners leidt de staat in de woningen (verouderde installaties) vaak tot problemen, vooral in Kuregem en in het grote functionalistische geheel van Peterbos. Het buitenvzicht en de vormgeving krijgen een betere beoordeling eens men de oude wijken van het oosten en van het historische centrum verlaat. Rust en netheid worden op het hele gemeentelijke grondgebied, maar vooral in Kuregem en rond het stadion, heel streng beoordeeld. In het westen verbetert het overvloedig aanbod van het “park-systeem” de perceptie van de groene ruimten. Het oosten van de gemeente en het grootste deel van de oevers van het kanaal krijgen hier echter slechte punten. Bovendien is het aantal huishoudens met toegang tot een privétuin in de gemeente zeer laag; de gemeente telt namelijk veel appartementen, zelfs in het westen.

(3,4) Zie woordenlijst.

Uit dit statistische overzicht van de gemeente Anderlecht kunnen we een aantal **aandachtspunten** distilleren:

- De kwetsbare financiële situatie van een groot deel van de bevolking, vooral in de oude wijken en de sociale woningen, zijn het gevolg van de hoge werkloosheid, maar ook van de laaggeschoolde en dus minder betaalde arbeid. Kwalificatie vormt op verschillende vlakken een probleem. Allereerst vertoont het profiel van de lager geschoolde en dus steeds minder op de Brusselse arbeidsmarkt voorbereide werknemer de tendens om van generatie op generatie overgeleverd te worden. Jongeren studeren tegenwoordig weliswaar langer, maar door de algemene stijging van het opleidingsniveau, blijft de kloof met de hoger opgeleiden groot. Problemen met de beheersing van de tweede landstaal en met de keuze van de juiste richting, maar ook een mogelijke discriminatie bij aanwerving maken dat de inschakeling op de arbeidsmarkt van vaak allochtone jongeren problematisch blijft.
- De kwetsbare financiële situatie van een groot deel van de bevolking wordt eveneens weerspiegeld in de huisvesting, vooral in de wijken met oude gebouwen en dit zowel bij de privéwoningen als bij de sociale woningen. De slechte sociaaleconomische omstandigheden hebben ook een rechtstreeks effect op de gezondheid van de bevolking.
- Een aanzienlijk deel van de woningen in de gemeente bestaat uit sociale woningen. Naast de kosten die een oud gebouwenbestand en een aantal recentere grote functionalistische gehelen kunnen meebrengen, moet ook de concentratiegroei van de kwetsbaarste groepen in dit, reeds erg verzadigde, segment van het huuraanbod verder aangepakt worden.
- In de gemeente zijn er veel jonge kinderen en het aantal geboortes neemt significant toe. Daarnaast zal Anderlecht nog vele jaren geconfronteerd worden met de vergrijzing van zijn bevolking. Hoewel de gemiddelde leeftijd al enkele jaren niet meer stijgt, zijn er nog veel (zeer) oude mensen, zowel in de sociale huisvesting als in de particuliere huursector. Dit heeft een grote impact op de soorten behoeften en de nodige infrastructuur, twee elementen die niet altijd gemakkelijk met elkaar te verzoenen zijn.
- De situatie lijkt gunstiger in het westen van de gemeente, waar de beroepsbevolking voornamelijk bestaat uit de werkende middenklasse. Hier treffen we ook allochtonen aan die beter op de arbeidsmarkt zijn ingeschakeld en daarom de oude wijken verlaten. De positie van de middenklasse op de arbeidsmarkt lijkt echter te verzwakken, vooral omdat deze personen veeleer een intermediair dan een hoger opleidingsniveau hebben. Men mag niet vergeten dat de lonen niet tot de hoogste van het Gewest behoren, zoals blijkt uit het niveau van het belastbaar inkomen. In deze context kan de stijgende werkloosheid tot problemen leiden bij gezinnen die twee banen nodig hebben voor hun financiële stabiliteit.
- De industrialisatie in Anderlecht is zeer oud, vooral in het gedeelte dicht bij het kanaal. Het is hier dat de openbare ruimte het moeilijkst aan te leggen is; het is immers zaak de behoeften van de bewoners te verzoenen met de talrijke economische activiteiten in het stedelijk weefsel. Bovendien moet ook hier werk gemaakt worden van de herinrichting van braakliggend industrieterrein.

Informatie over het welzijns- en gezondheidsaanbod: www.sociaalbrussel.be

Sociaal Brussel online (www.sociaalbrussel.be) werd ontwikkeld door de vzw Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie en biedt gratis, eenvoudig en snel toegang tot de Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige welzijns- en gezondheidsorganisaties die actief zijn in de gemeente of in de 19 gemeenten van het Brussels Gewest.

Dit instrument – dat dagelijks wordt geüpdatet – helpt om het welzijnsnetwerk in zijn gemeente in real time te vatten en te lokaliseren op de kaart van het Brussels Gewest.

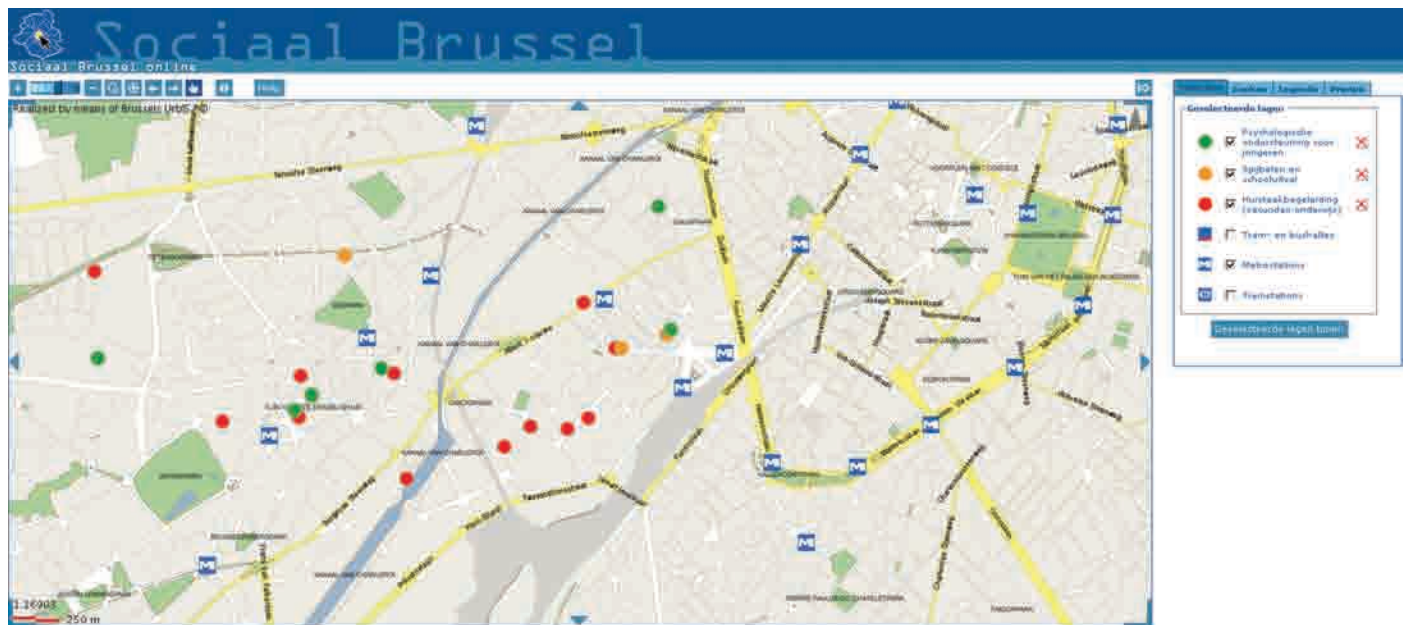
Er zijn 4 zoekmethodes gaande van de meest eenvoudige tot de meest complexe:

- op naam van de organisatie of dienst
- via een zoekterm (type Google)
- via een sector
- via een specifiek criterium of een combinatie van criteria.

Sinds juni 2008 wordt de informatie sector per sector online geplaatst (meer dan 4 300 adressen in juni 2011).

In enkele muisklikken beschikt u over concrete, geactualiseerde, op een kaart gevisualiseerde informatie.

Het **kruisen van de informatie over het aanbod met de gegevens** uit de volgende hoofdstukken – demografische gegevens, socio-economische kenmerken, gegevens over de algemene gezondheidstoestand, over opleiding en huisvesting – kan bijdragen tot het objectiveren van de tekorten op het vlak van voorzieningen, het stimuleren van de creatie van aangepaste dienstverlening, de ondersteuning van de netwerking, het aanwakken van de bewustwording en de coördinatie, het aanmoedigen van burgerparticipatie in de wijken.

2. DEMOGRAFISCHE CONTEXT

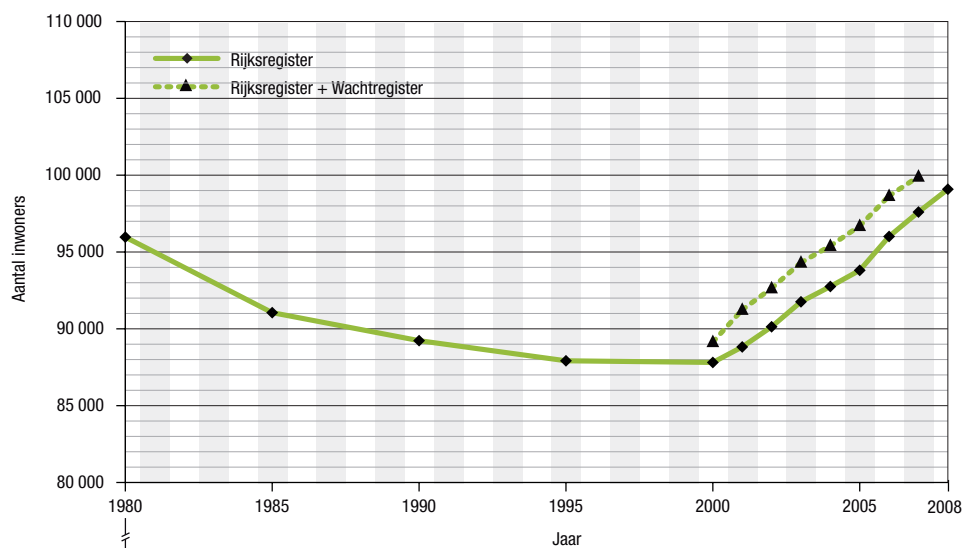

Van een aantal demografische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Type huishoudens”, “Nationaliteiten”, “Woonmobiliteit”, “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

2.1 Totale bevolking

Figuur 1: Evolutie van de totale bevolking van Anderlecht (1980-2008).

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister en Wachtregister

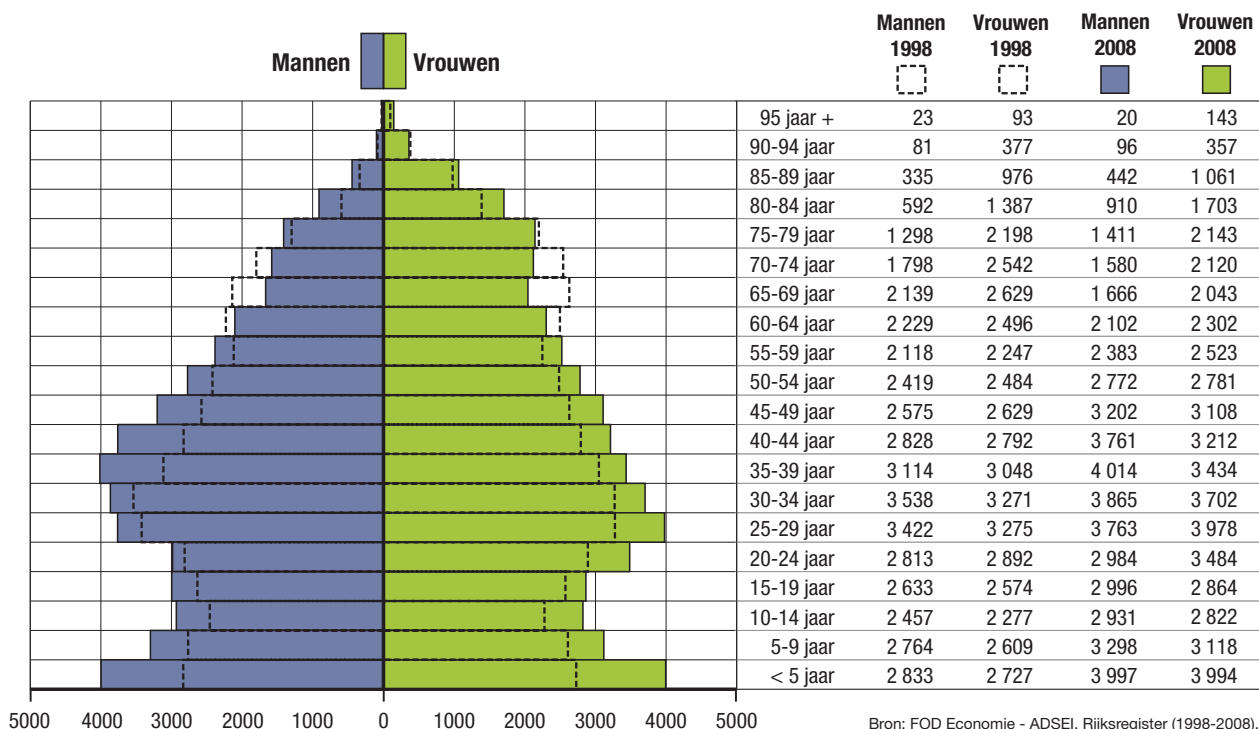
Het Rijksregister van de natuurlijke personen vermeldt de personen die zijn ingeschreven in de bevolkingsregisters van de gemeenten. Deze personen kunnen al dan niet de Belgische nationaliteit hebben (al naargelang bepaalde verblijfsvoorwaarden). Ook vreemdelingen die tewerkgesteld worden door de Europese instellingen en hun gezinsleden zijn er in opgenomen (behalve die met diplomatieke status).

Het Wachtregister, in het leven geroepen bij wet van 24 mei 1994, bevat de vreemdelingen die zich als vluchteling opgeven of die vragen als vluchteling te worden erkend.

Het aantal inwoners in Anderlecht is tot 2000 geleidelijk aan afgenomen. Sindsdien zien we een significante stijging van de bevolking, die in 2008 99 085 inwoners telde.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Figuur 2: Bevolkingshistogram van Anderlecht op 01/01/2008 en 01/01/1998.

Op 1 januari 2008 telt de gemeente Anderlecht officieel 99 085 inwoners (48 193 mannen en 50 892 vrouwen). Bovendien telt het Wachtregister 2 307 personen (in 2007). 9,5 % van de bevolking van het Brussels Gewest leeft in Anderlecht. Sinds 10 jaar zien we een stijging van de bevolking in alle leeftijdscategorieën, behalve in de leeftijdsgroep 60-74 jaar.

2.2 Bevolkingsstructuur naar leeftijd en geslacht

Tabel 1: Evolutie van de kenmerken van de bevolking van Anderlecht en het Brussels Gewest tussen 1998 en 2008.

	Anderlecht			Brussels Gewest		
	1998	2003	2008	1998	2003	2008
% < 3 jaar	3,9 %	4,3 %	5,0 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %
% < 18 jaar	21,5 %	22,7 %	23,9 %	20,9 %	21,4 %	21,9 %
% < 20 jaar	23,8 %	24,9 %	26,3 %	23,2 %	23,6 %	24,2 %
% 18-64 jaar	59,7 %	59,8 %	60,3 %	61,9 %	62,8 %	63,6 %
% 20-64 jaar	57,3 %	57,5 %	57,9 %	59,6 %	60,6 %	61,3 %
% 65 jaar en meer	18,8 %	17,5 %	15,8 %	17,2 %	15,9 %	14,5 %
% 80 jaar en meer	4,4 %	4,7 %	4,8 %	4,5 %	4,6 %	4,7 %
Verouderingsindex (≥ 65 jaar / 0-19 jaar)	78,9	70,3	60,3	74,0	67,2	60,0
Afhankelijkheidsindex (0-19 + ≥ 65 jaar) / (20-64 jaar)	74,4	73,8	72,7	67,8	65,1	63,0
Index van intensiteit van de veroudering (> 80 jaar / ≥ 65 jaar)	23,5	26,6	30,1	26,3	28,8	32,4

Bron: FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

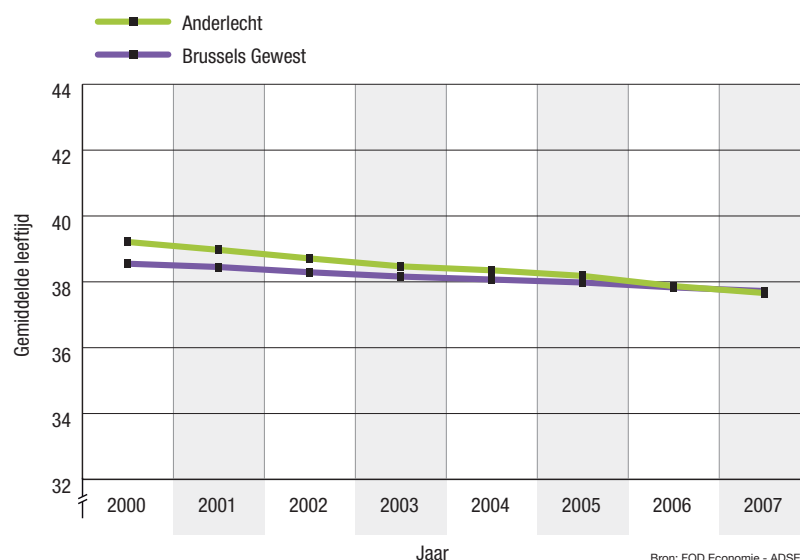
De verouderingsindex wordt berekend als de verhouding tussen de pensioengerechtigde personen (65 jaar en +) en de jongeren onder de 20 jaar. De afhankelijkheidsindex wordt berekend als de verhouding tussen hetzij personen die de schoolleeftijd hebben (jonger dan 20 jaar), hetzij pensioengerechtigde personen en personen tussen 20 en 64 jaar.

De intensiteit van de veroudering is het aandeel van de zeer oude personen (ouder dan 80 jaar) binnen de groep ouder dan 65 jaar.

De bevolking van Anderlecht onderscheidt zich van het Brussels Gewest door een kleiner aandeel personen op beroepsactieve leeftijd en een groter aandeel jongeren. De afhankelijkheidsindex is er dus aanzienlijk hoger (72,7 tegenover 63,0). De verouderingsindex is er vergelijkbaar met die van het Gewest. We zien een vergelijkbare evolutie als in het Gewest, met een daling van het aandeel 65-plussers, maar een sterkere toename van het aandeel jongeren.

In de afgelopen jaren is de bevolking van het Brussels Gewest verjongd. Het fenomeen is nog meer uitgesproken in Anderlecht. Tussen 2000 en 2007 daalt de gemiddelde leeftijd er van 39,2 jaar (tegenover 38,6 jaar voor het Gewest) naar 37,7 jaar (zelfde waarde als in het Gewest).

Figuur 3: Evolutie van de gemiddelde leeftijd in Anderlecht en het Brussels Gewest van 2000 tot 2007.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

2.3 Huishoudens

2.3.1 SAMENSTELLING VAN DE HUISHOUDENS

Tabel 2: Samenstelling van de huishoudens in Anderlecht en het Brussels Gewest op 01/01/2007 (alternatieve tabel ⁽⁵⁾).

	Anderlecht		Brussels Gewest	
	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens	Aantal huishoudens	Aandeel huishoudens
Alleenstaande mannen	10 094	22,4	118 947	23,7
Alleenstaande vrouwen	10 033	22,3	128 742	25,6
Paar zonder kinderen	7 891	17,5	82 178	16,4
Paar met kinderen	10 689	23,8	106 178	21,1
Alleenstaande moeder met kinderen	4 576	10,2	47 068	9,4
Alleenstaande vader met kinderen	780	1,7	7 660	1,5
Andere	918	2,0	11 492	2,3
Totaal aantal private huishoudens	44 981	100,0	502 265	100,0

Bron: Studiedienst van de Vlaamse Regering, 2007.

44,7 % van de huishoudens bestaat uit één persoon. Opgelet, het gaat om het aandeel huishoudens, en niet het aandeel personen dat alleen woont. Een huishouden kan uit een of meerdere personen bestaan. Alleenstaanden worden bijgevolg ook beschouwd als een eenpersoonshuishouden. De 10 094 alleenstaande mannen van Anderlecht vertegenwoordigen bijvoorbeeld 22,4 % van de huishoudens, maar slechts 10,3 % van de totale bevolking.

Minstens 62,2 % van de huishoudens heeft geen kinderen (minstens 65,7 % in het Brussels Gewest). Eén derde van de huishoudens met kinderen is een eenoudergezin. Dit zijn vooral alleenstaande moeders met kinderen, maar er zijn ook 780 alleenstaande vaders met kinderen.

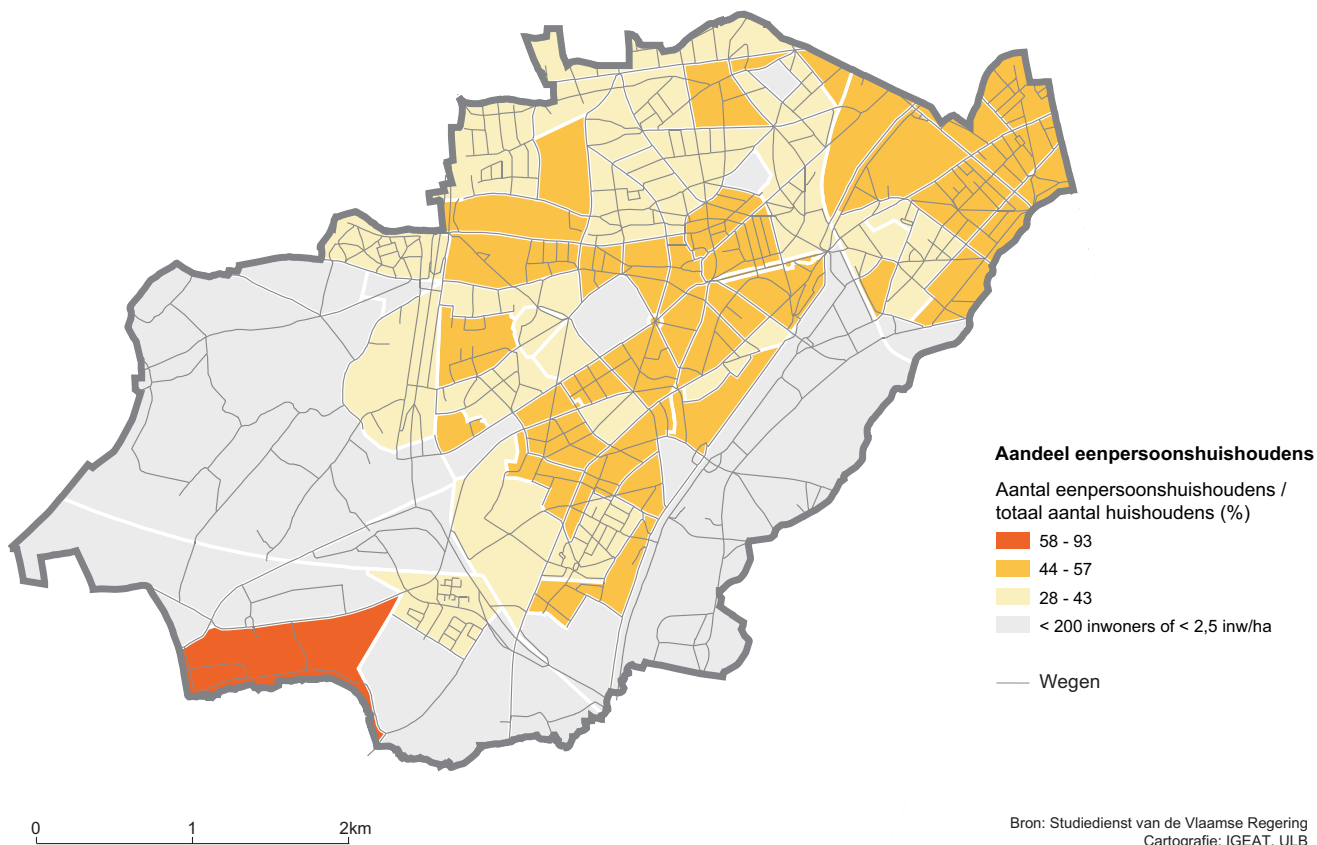
De samenstelling van de huishoudens is verschillend naargelang van de statistische buurt. Onderstaande kaarten geven hierover meer informatie.

(5) In tegenstelling tot de tabellen van de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie, worden in deze tabellen niet enkel gehuwden als paar beschouwd, maar ook de ongehuwd samenwonenden.

2.3 Huishoudens

2.3.2 EENPERSOONSHUISHOUDENS

Kaart 3: Aandeel eenpersoonshuishoudens per statistische buurt in Anderlecht op 01/01/2007.

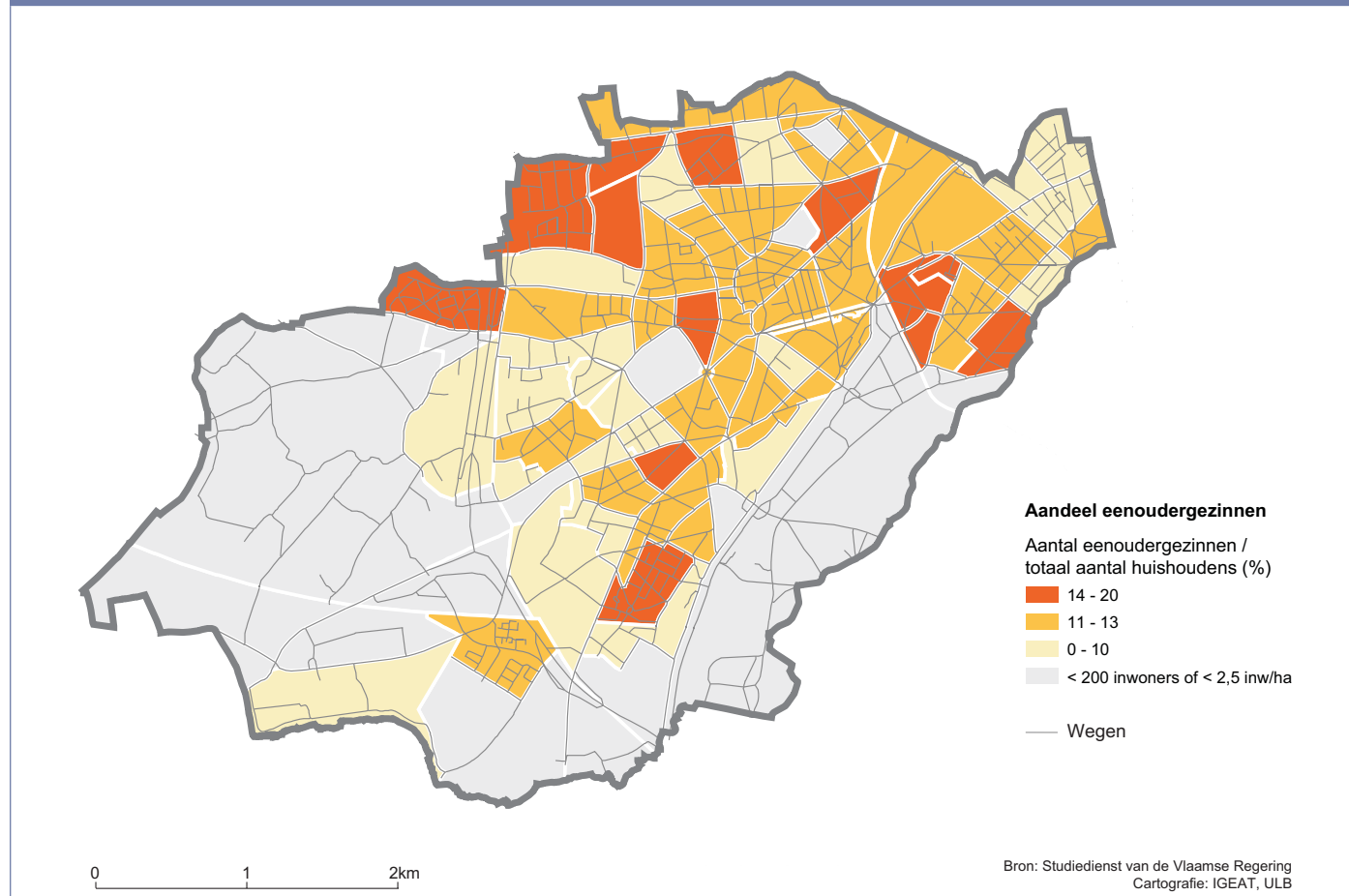

Het aandeel eenpersoonshuishoudens is lager in Anderlecht (44,7 %) dan in het Gewest (49,3 %). Slechts in één statistische buurt treffen we meer dan 50 % van de eenpersoonshuishoudens aan met name in de buurt “C522-Ziekenhuis ULB” (93,2 %). Het aandeel eenpersoonshuishoudens is kleiner dan één derde van de huishoudens in de buurten “A74-Scheut-West” en “A34-Rad-Tuinwijk”.

2.3 Huishoudens

2.3.3 EENOUDERGEZINNEN

Kaart 4: Aandeel eenoudergezinnen per statistische buurt in Anderlecht op 01/01/2007.

Het aandeel eenoudergezinnen is hoger in Anderlecht (11,9 %) dan in het Gewest (10,9 %).

Dit aandeel bedraagt 33,3 % van alle gezinnen met kinderen, wat een relatief hoog aandeel is binnen de Brusselse gemeenten. Het aandeel eenoudergezinnen is het hoogst in de buurt “B31-Albert I-Flatgebouwen” (20,3 %). Dit is een wijk met

sociale woningen. Het aandeel eenoudergezinnen is er vaak hoger omdat dit een voorrangscriterium is om er te kunnen wonen. Het laagste percentage vinden we in de buurt “A53-Nellie Melba” (6,1 %).

2.4 Multiculturaliteit

Tabel 3: Voornaamste nationaliteiten in Anderlecht en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Anderlecht			Brussels Gewest		
Nationaliteit	Aantal	%	Nationaliteit	Aantal	%
Totaal (+ vluchtelingen)	99 085	100,0	Totaal (+ vluchtelingen)	1 048 491	100,0
België	74 851	75,5	België	753 448	71,9
Marokko	5 208	5,3	Frankrijk	46 006	4,4
Italië	3 368	3,4	Marokko	39 095	3,7
Spanje	2 148	2,2	Italië	26 695	2,5
Frankrijk	1 833	1,8	Spanje	19 210	1,8
Portugal	1 704	1,7	Portugal	16 127	1,5
Polen	1 394	1,4	Polen	15 645	1,5
Roemenië	1 098	1,1	Turkije	10 516	1,0
Griekenland	860	0,9	Duitsland	8 886	0,8
Congo	731	0,7	Roemenië	8 718	0,8

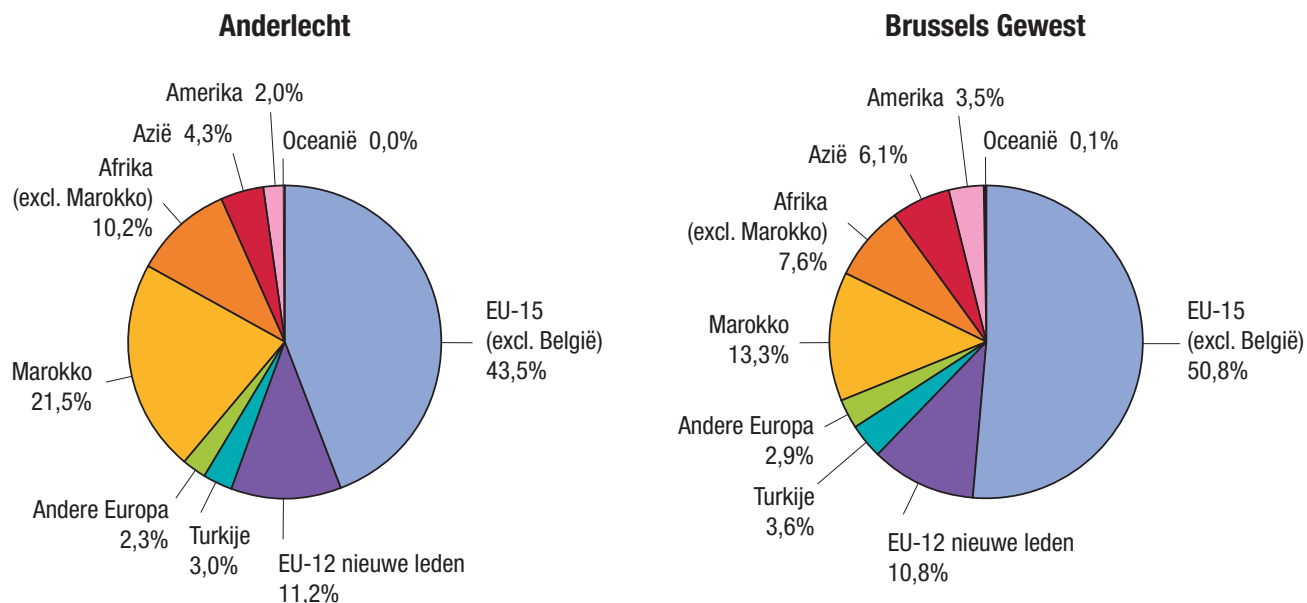
Bron: FOD Economie – ADSEI, Rijksregister, 2008.

In 2008 had 24,5 % van de bevolking van de gemeente Anderlecht niet de Belgische nationaliteit ⁽⁶⁾. Dit is lager dan het gemiddelde in het Brussels Gewest (28,1 %).

(6) Het betreft wel degelijk de nationaliteit en niet de origine. Een groot deel van de allochtone gemeenschap is door naturalisatie Belg geworden. De statistieken per nationaliteit geven niettemin een duidelijk beeld van de recentste migraties.

2.4 Multiculturaliteit

Figuur 4: Verdeling van de niet-Belgische bevolking in Anderlecht en het Brussels Gewest op 01/01/2008.

Bron: FOD Economie - ADSEI.

In Anderlecht komt slechts 43,5 % van de niet-Belgische bevolking uit de 15 landen van de Europese Unie (leden vóór 2004) tegenover 50,8 % in het Gewest. Onder de niet-Belgen is de Marokkaanse gemeenschap (21,5 % van de niet-Belgen, 5,3 % van de totale bevolking) de grootste, gevolgd door de Italianen (13,9 % van de niet-Belgen), de Spanjaarden (8,9 % van de niet-Belgen), de Fransen (7,6 % van de niet-Belgen) en de Portugezen (7,0 % van de niet-Belgen).

(7) EU 15: Duitsland, België, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland, Denemarken, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Griekenland, Spanje, Portugal, Oostenrijk, Finland, Zweden.

EU - 12 nieuwe leden: Cyprus, Hongarije, Malta, Polen, Letland, Estland, Litouwen, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Roemenië, Bulgarije.

3. SOCIO-ECONOMISCHE KENMERKEN

Van een aantal sociaaleconomische indicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen: "Inschakeling op de arbeidsmarkt" en "Inkomens" onder het thema "Economie".

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.1 ALGEMEEN SOCIAAL-ECONOMISCH STATUUT

Tabel 4: Algemeen sociaal-economisch statuut van de bevolking van Anderlecht op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

Mannen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	18 270	0,6	35,9	65,5	49,7	5,5	2,8
	Werkzoekend	4 542	0,0	9,8	13,9	19,4	0,2	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	6 547	-	-	0,1	12,6	90,3	94,8
	Andere niet-actieven	19 932	99,4	54,3	20,6	18,2	4,1	2,5
Totale bevolking KBSZ		49 291	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Vrouwen		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	13 291	0,5	28,2	51,1	35,2	1,6	0,2
	Werkzoekend	4 405	0,0	10,3	15,1	16,1	0,0	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	9 695	-	-	0,5	16,9	83,0	93,8
	Andere niet-actieven	24 097	99,5	61,4	33,3	31,8	15,4	6,0
Totale bevolking KBSZ		51 488	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Totaal (mannen en vrouwen)		Aantal	0-17 jaar	18-24 jaar	25-49 jaar	50-64 jaar	65-79 jaar	80 jaar +
Actieve bevolking	Werkend (loontrekkende of zelfstandige)	31 561	0,6	31,9	58,6	42,3	3,3	1,0
	Werkzoekend	8 947	0,0	10,0	14,5	17,7	0,1	0,0
Niet-actieve bevolking	Pensioentrekkend	16 242	-	-	0,3	14,8	86,1	94,1
	Andere niet-actieven	44 029	99,4	58,0	26,6	25,2	10,6	4,9
Totale bevolking KBSZ		100 779	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: KBSZ[®], gegevens op 31/12/2007.

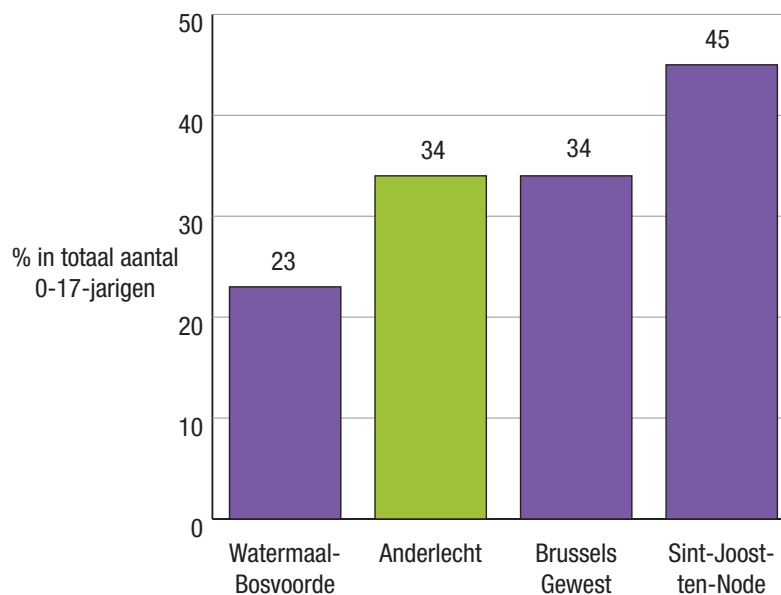
In Anderlecht heeft 58,6 % van de 25-49-jarigen een baan (werknemer of zelfstandige) wat nauwelijks meer is dan het gewestelijke gemiddelde (57,0 %). Dezelfde opmerking kan worden gemaakt voor de groep 18-24-jarigen (31,9 % tegenover 27,3 %) en, in mindere mate bij de jongeren onder de 18 jaar (0,6 % tegenover 0,4 %). In de groep 50-64 jaar hebben iets minder mensen een baan (42,3 % tegenover 44,6 %).

- (8) Meer informatie over de gegevens van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KBSZ) en de categorie "andere" vindt u op de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn onder de rubriek Armoede/gegevensbronnen. Deze categorie bevat onder anderen studenten, huisvrouwen en mannen,...

3.1 Socio-economische status van de bevolking

3.1.2 MINDERJARIGEN IN EEN HUISHOUDEN ZONDER BETAALD WERK

Figuur 5: Aandeel minderjarigen in een huishouden zonder betaald werk in Anderlecht en het Brussels Gewest op 31/12/2005.

Bron: KBSZ op 31/12/2005.

In Anderlecht en in het Brussels Gewest woont 34 % van de jongeren onder de 18 jaar in een huishouden zonder inkomen. Dit gemiddelde cijfer verdoezelt echter de grote verschillen op het gemeentelijke grondgebied⁽⁹⁾.

(9) Voor meer informatie zie pagina 80 van de "Welzijns- en Gezondheidsatlas van Brussel-Hoofdstad" van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.1 ACTIEVE BEVOLKING

Tabel 5: Activiteitsgraad⁽¹⁰⁾ van de bevolking van Anderlecht en het Brussels Gewest op 31/12/2007, naar geslacht en leeftijdscategorie.

	Anderlecht			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Activiteitsgraad	68,5	55,1	61,9	64,4	53,6	59,0
Activiteitsgraad van 15-24-jarigen	33,4	29,2	31,2	28,3	25,2	26,7
Activiteitsgraad van 25-49-jarigen	79,3	66,2	73,1	74,1	63,5	68,9
Activiteitsgraad van 50-64-jarigen	69,2	51,3	60,0	67,4	51,9	59,3
Activiteitsgraad 65-plussers	5,0	1,1	2,6	7,2	2,1	4,1

Bron: KBSZ (gegevens op 31/12/07).

De activiteitsgraad (61,9 %) in Anderlecht ligt nauwelijks hoger dan in het Brussels Gewest (59,0 %), vooral bij vrouwen (55,1 % versus 53,6 %). Dit is te merken in alle leeftijdsgroepen met uitzondering van de groep van 15 tot 24 jaar en de groep van 25 tot 49 jaar, die een activiteitsgraad vertonen die ruim boven het gemiddelde van de 19 gemeenten ligt (respectievelijk 31,2 % en 73,1 % tegenover 26,7 % en 68,9 % voor het Gewest). De activiteitsgraad van de 65-plussers (2,6 %) is er echter lager dan in het Gewest (4,1 %). Een hoge activiteitsgraad bij de groep 15-24 jaar kan erop wijzen dat ze minder hoger onderwijs volgen.

(10) De activiteitsgraad is het aandeel van de bevolking tussen 15 en 64 jaar dat actief is op de arbeidsmarkt (werkend en werkzoekend) ten opzichte van de totale bevolking tussen 15 en 64 jaar.

3.2 Arbeidsmarkt

3.2.2 WERKZOEKENDEN

Tabel 6: Werkloosheidsgraad en kenmerken van werkzoekenden in Anderlecht en het Brussels Gewest op 01/01/2008, naar geslacht.

	Anderlecht			Brussels Gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Werkloosheidsgraad	20,0	24,6	22,0	17,8	20,5	19,0
Werkloosheidsgraad van min 25-jarigen	29,4	35,4	32,3	29,8	33,7	31,7
Werkloosheidsduur						
< 1 jaar	38,0	35,5	36,8	38,1	36,6	37,4
1 tot 2 jaar	15,9	15,5	15,7	16,4	15,9	16,2
2 tot 5 jaar	26,6	26,0	26,3	26,2	26,3	26,3
5 jaar en +	19,5	23,0	21,2	19,2	21,2	20,2
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werkzoekenden naar leeftijd						
< 25 jaar	15,0	18,2	16,5	14,8	16,5	15,6
25-49 jaar	68,5	67,7	68,1	69,0	68,7	68,8
50 jaar en +	16,5	14,1	15,4	16,2	14,9	15,6
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Aandeel werklozen naar nationaliteit						
Belgen	63,5	70,9	67,1	67,3	72,6	69,9
EU (excl. Belgen)	11,7	12,2	11,9	10,5	11,5	11,0
Niet EU	24,8	16,9	21,0	22,2	16,0	19,1
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Bron: NBB, FOD Economie – ADSEI, ACTIRIS, Steunpunt-WSE, Berekeningen Observatorium voor de Werkgelegenheid, Actiris.

De werkloosheidsgraad in Anderlecht (22 %) ligt hoger dan in het Gewest (19,0 %). De werkloosheidsgraad van vrouwen onder de 25 verschilt nog meer van de werkloosheidsgraad in het Gewest. Bovendien vertonen werklozen de neiging om in Anderlecht iets langer werkloos te blijven dan in het Gewest. Op 1 januari 2008 was 36,8 % van de werklozen minder dan één jaar werkloos (tegenover 37,4 % voor het Gewest), 21,2 % was al meer dan 5 jaar werkloos (tegenover 20,2 %). Werklozen, en vooral vrouwen, zijn in Anderlecht iets jonger dan in het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.1 GEMIDDELD EN MEDIAAN INKOMEN

Tabel 7: Gemiddeld en mediaan inkomen in euro per jaar, per inwoner en per aangifte, Anderlecht, Brussels Gewest en België, inkomens 2006.			
	Gemiddeld inkomen per inwoner (2006)	Gemiddeld inkomen per aangifte (2006)	Mediaan inkomen per aangifte (2006)
Anderlecht	€ 10 676	€ 19 076	€ 14 827
Brussels Gewest	€ 11 988	€ 22 516	€ 15 932
België	€ 14 173	€ 24 949	€ 18 833

Bron: FOD Economie – ADSEI, Fiscale statistieken 2007 (inkomens 2006).

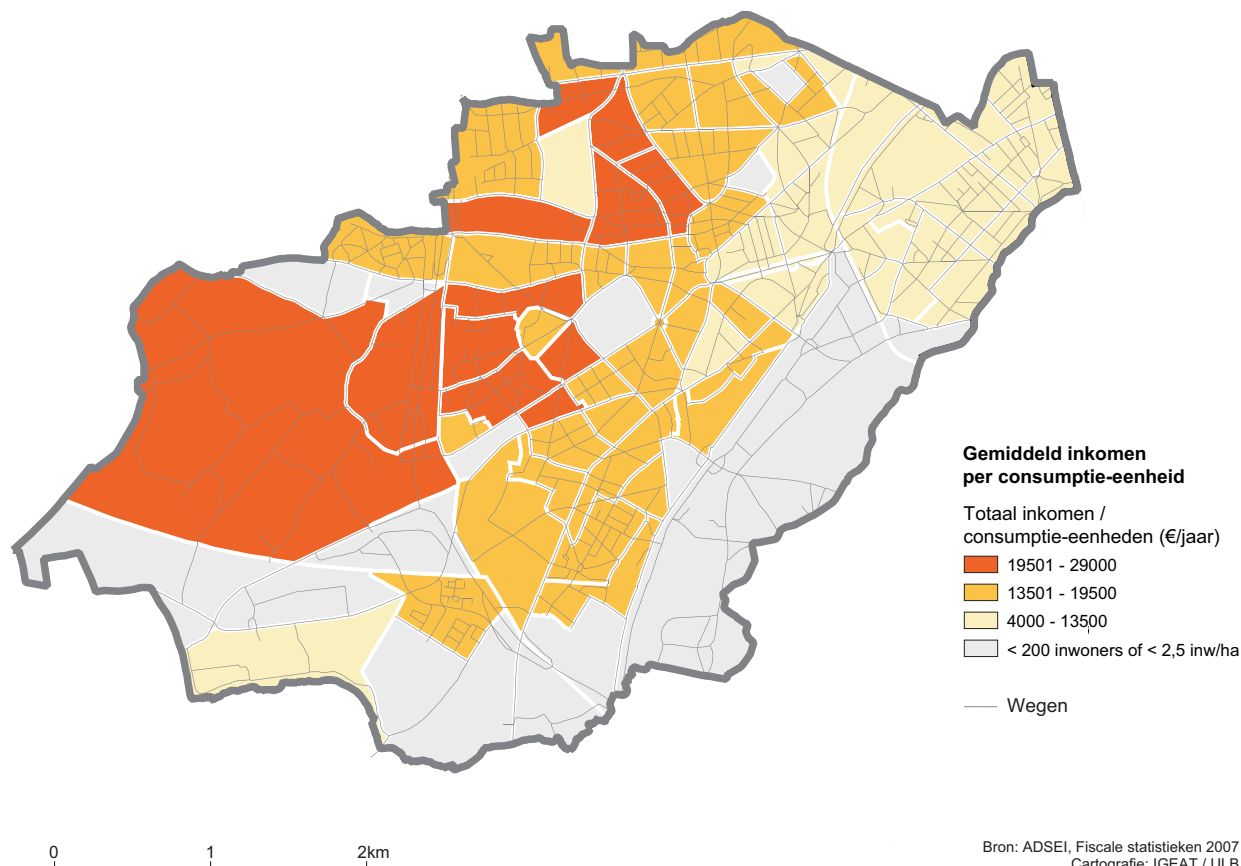
Het gemiddeld inkomen per inwoner is het totale inkomen gedeeld door de totale bevolking. Het gemiddelde inkomen per aangifte is het totale inkomen gedeeld door het aantal fiscale aangiften. Het mediane inkomen is het inkomen dat de bevolking precies in twee verdeelt: de helft van de bevolking heeft een inkomen hoger dan het mediane inkomen, de andere helft een lager.

Het gemiddelde en mediane inkomen in Anderlecht is lager dan in het Brussels Gewest¹¹, en dus lager dan in het land.

(11) Voor meer informatie zie de “Welzijnsbarometer” van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Kaart 5: Gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid per statistische buurt in Anderlecht, inkomens 2006.

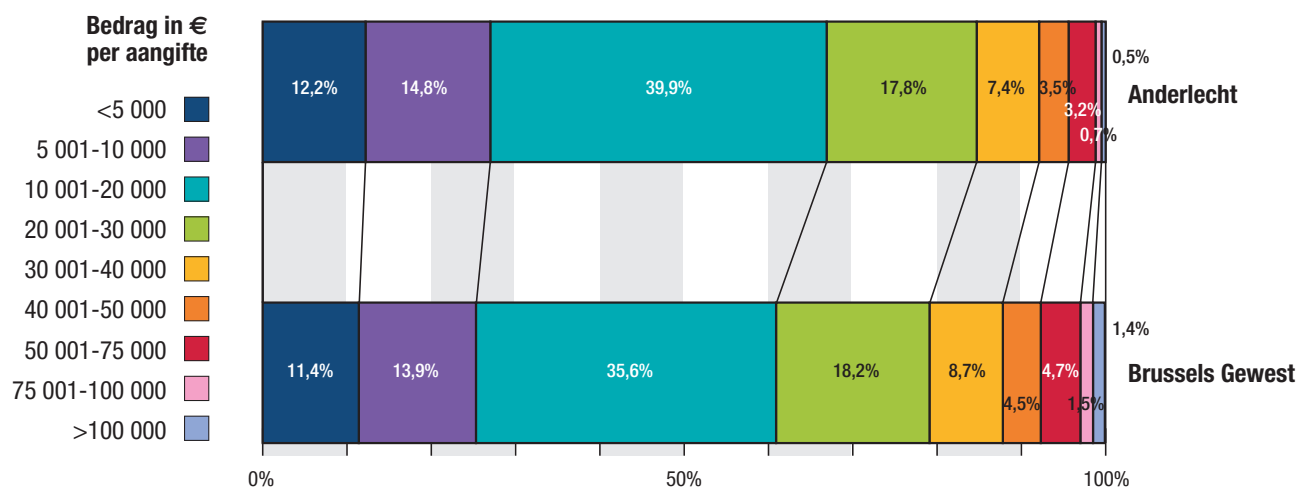
Het gemiddeld inkomen per consumptie-eenheid werd berekend door het aangegeven totaal inkomen te vergelijken met het aantal consumptie-eenheden in de wijk. De consumptie-eenheden herevalueren de bevolking rekening houdend met de huishoudensstructuur, aangezien deze een invloed heeft op de structuur van de uitgaven. De consumptie-eenheden worden als volgt gedefinieerd: de eerste volwassene van een huishouden geldt als 1 consumptie-eenheid, de andere volwassenen als 0,5 en de kinderen jonger dan 13 jaar als 0,3.

In Anderlecht is de maximumwaarde € 28 759 per jaar, meer bepaald in de buurt “A53-Nellie Melba”. De minima bedragen € 4 373 per jaar voor de buurt “Ziekenhuis-ULB” en € 8 591 per jaar voor de buurt “B31-Albert I-Flatgebouwen”.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.2 INKOMENSKLASSEN

Figuur 6: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen naar inkomensklasse, per aangifte, Anderlecht en het Brussels Gewest, 2005.

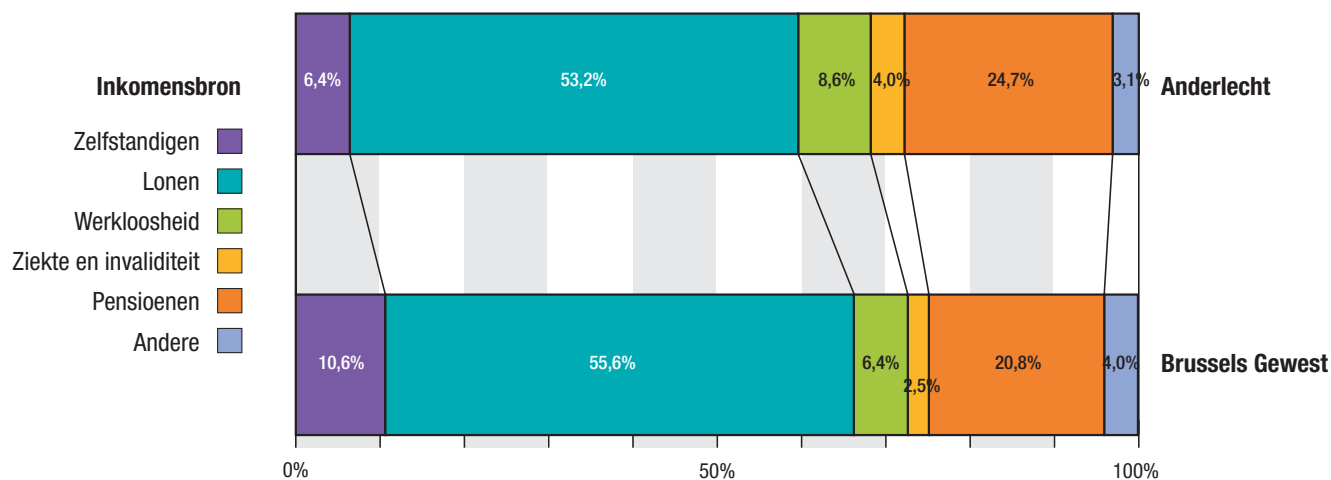
Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Anderlecht telt een hoog percentage lage en middelhoge inkomens. Het aandeel lage inkomens (< € 10 000 per aangifte) is hoger en het aandeel hoge inkomens (> € 75 000 per aangifte) is lager in Anderlecht dan in het Brussels Gewest (respectievelijk 27,0 % en 1,2 % tegenover 25,3 % en 2,9 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.3 INKOMENSBRON

Figuur 7: Samenstelling van het gezamenlijk belastbaar inkomen, Anderlecht en het Brussels Gewest, 2005.

Bron: FOD Economie - ADSEI, Fiscale statistieken 2006 (inkomens 2005).

Anderlecht is een Brusselse gemeente met een aanzienlijk percentage ouderen. De pensioeninkomens (24,7 %) nemen er bijgevolg een groter deel voor hun rekening dan in het Gewest (20,8 %). Er zijn ook minder zelfstandigen (6,4 % tegenover 10,6 %).

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.4 PERSONEN DIE LEVEN VAN EEN MINIMUM- OF VERVANGINGSINKOMEN

Tabel 8: Aantal en aandeel personen die leven van een minimum- of vervangingsinkomen in 2008 in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Anderlecht		Brussels Gewest	
	Aantal	%	Aantal	%
Jongeren (18-25 jaar)	8 844	100,0	93 462	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	650	7,3	7 177	7,7
Werkloosheidsuitkering	1 031	11,7	8 264	8,8
Uitkering voor mensen met een handicap	61	0,7	516	0,6
Totaal aantal jongeren met een uitkering	1 742	19,7	15 957	17,1
Actieve bevolking (18-64 jaar)	59 746	100,0	667 026	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	2 996	5,0	20 385	3,1
Werkloosheidsuitkering	10 266	17,2	91 409	13,7
Uitkering voor mensen met een handicap	1 291	2,2	11 198	1,7
Totaal aantal mensen op actieve leeftijd met een uitkering	14 553	24,4	122 992	18,4
Ouderen (≥ 65 jaar)	15 695	100,0	152 045	100,0
OCMW: leefloon + equivalent leefloon	131	0,8	1 349	0,9
Inkomensgarantie voor ouderen (IGO)	1 238	7,9	17 256	11,3
Uitkering voor mensen met een handicap	1 012	6,4	8 155	5,4
Totaal aantal ouderen met een uitkering	2 381	15,2	26 760	17,6

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – januari 2008, RVA, FOD Sociale Zekerheid, Rijksdienst voor Pensioenen 2008.

Bijna een vierde van de beroepsbevolking en een jongere op vijf in Anderlecht leeft van een uitkering; wat hoger is dan het gewestelijke gemiddelde. Het percentage ouderen dat een IGO of een inkomen van het OCMW heeft is lager dan het gemiddelde in het Gewest. Een hoog percentage van gerechtigden aan wie een tegemoetkoming voor personen met een handicap wordt verleend, kan worden beïnvloed door een hoog aandeel aan sociale woningen.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.5 GERECHTIGDEN OP EEN INKOMEN VAN HET OCMW

Tabel 9: Aantal gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

	Anderlecht				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	2	2	4	23 644	42	31	73	229 420
18-24	532	139	671	8 844	5 791	1 355	7 146	93 462
25-49	1 309	457	1 766	36 039	11 211	3 908	15 119	411 019
50-64	518	57	575	14 863	4 553	666	5 219	162 545
≥65	116	20	136	15 695	1 103	232	1 335	152 045
Totaal	2 477	675	3 152	99 085	22 700	6 192	28 892	1 048 491

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Tabel 10: Aandeel gerechtigden op het leefloon en equivalent leefloon op 31/12/2007 in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar leeftijdscategorie.

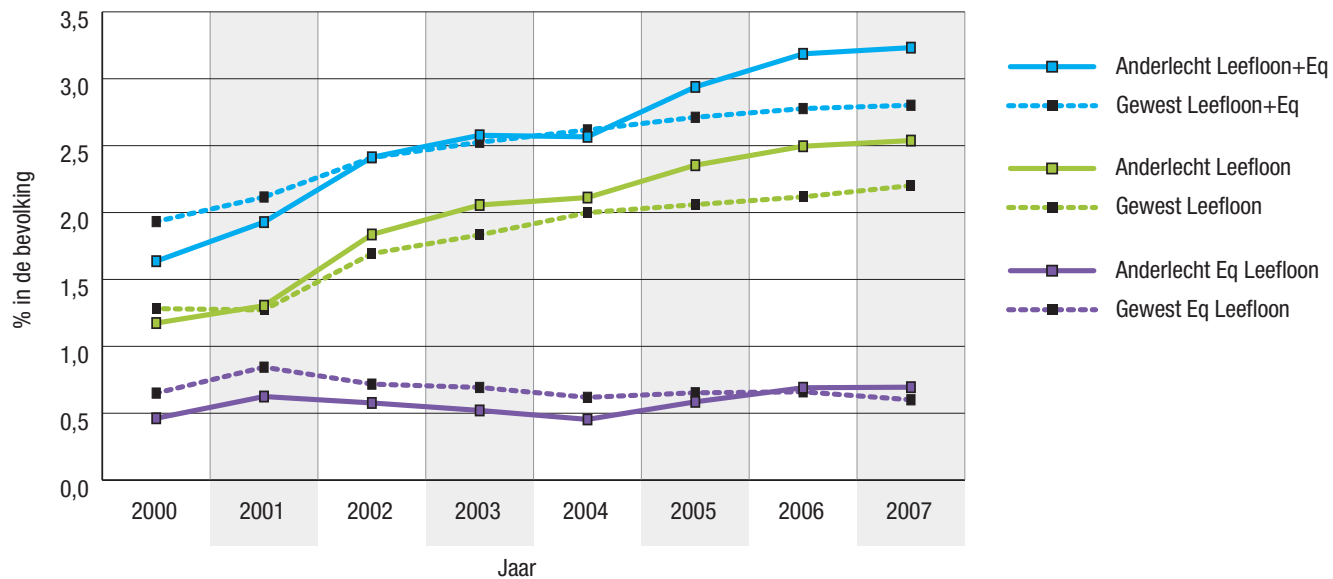
	Anderlecht				Brussels Gewest			
Leeftijd	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking	Leefloon	Equivalent leefloon	Leefloon + equivalent	Bevolking
<18	0,0	0,0	0,0	100 %	0,0	0,0	0,0	100 %
18-24	6,0	1,6	7,6	100 %	6,2	1,4	7,6	100 %
25-49	3,6	1,3	4,9	100 %	2,7	1,0	3,7	100 %
50-64	3,5	0,4	3,9	100 %	2,8	0,4	3,2	100 %
≥65	0,7	0,1	0,9	100 %	0,7	0,2	0,9	100 %
Totaal	2,5	0,7	3,2	100 %	2,2	0,6	2,8	100 %

Bron: POD Maatschappelijke Integratie – december 2007, ADSEI: Rijksregister (bevolking op 01/01/2008).

Eind 2007 had bijna 3,2 % van de bevolking van Anderlecht een inkomen van het OCMW, wat meer is dan in het Brussels Gewest (2,8 %). De leeftijdscategorieën 18-24 en 25-49 jaar zijn hier proportioneel het meest vertegenwoordigd. Onder de 65-plussers zijn er nog altijd personen die afhangen van het OCMW omdat zij geen recht hebben op andere uitkeringen.

3.3 Inkomen en inkomensbron

Figuur 8: Evolutie van het aandeel gerechtigden op het leefloon of equivalent leefloon in Anderlecht en het Brussels Gewest tussen 2000 en 2007.

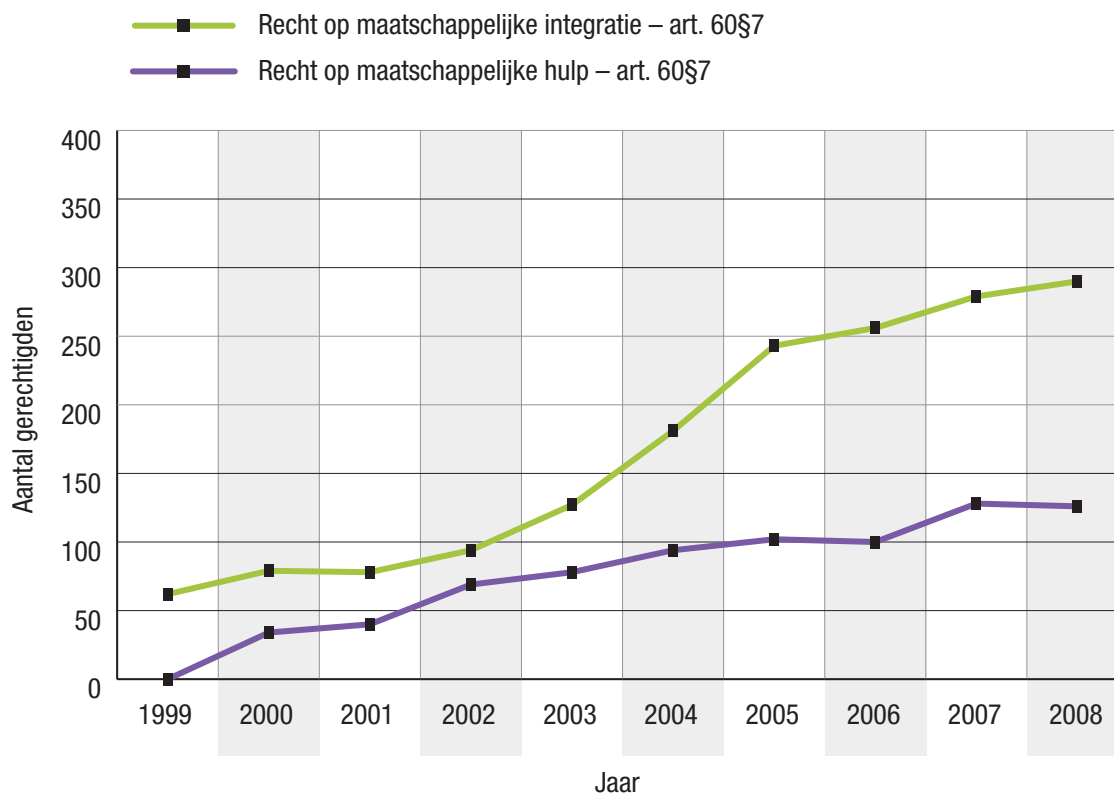
Bron: POD Maatschappelijke Integratie, gegevens op 31/12/2007, FOD Economie - ADSEI, Rijksregister.

Tussen 2000 en 2007 vertoont het aandeel personen die rechthebben op een inkomen van het OCMW in Anderlecht een stijgende lijn, en dit in sterkere mate dan voor het Gewest.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.6 TEWERKSTELLINGSMAATREGELEN

Figuur 9: Aantal mensen tewerkgesteld overeenkomstig artikel 60§7 in het OCMW van Anderlecht, tussen 1999 en 2008.

Bron: POD Maatschappelijke Integratie.

Tussen 1999 en 2008 is het aantal via artikel 60§7 tewerkgestelde personen in Anderlecht sterk gestegen. Zowel rechthebbenden op maatschappelijke integratie als rechthebbenden op maatschappelijke dienstverlening kunnen door het OCMW worden tewerkgesteld in het kader van artikel 60.

3.3 Inkomen en inkomensbron

3.3.7 MENSEN MET EEN LAAG INKOMEN (RVV EN OMNIO)

Tabel 11: Aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Anderlecht, naar leeftijdscategorie.

Anderlecht	Aantal gerechtigden				Aantal personen ten laste			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	31	1 636	2 877	4 544	1 207	740	326	2 273
OCMW	56	3 221	104	3 381	2 388	856	39	3 283
IGO	0	20	804	824	57	80	111	248
Mensen met een handicap	2	1 179	829	2 010	460	328	113	901
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	135	8		143	1	0		1
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		1 180	20	1 202	600	555	23	1 178
OMNIO	1 229	1 020	22	2 271				
Totaal aantal gerechtigden	1 455	8 264	4 656	14 375	4 713	2 559	612	7 884
Totale bevolking KBSZ	26 239	58 817	15 723	100 779	26 239	58 817	15 723	100 779

Bron: KBSZ 2008.

Tabel 12: Aandeel rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging (RVV of OMNIO) en hun personen ten laste op 01/01/2008 in Anderlecht, naar leeftijdscategorie.

Anderlecht	% gerechtigden in de bevolking				% personen ten laste in de bevolking			
	<20	20-64	≥65	totaal	<20	20-64	≥65	totaal
WIGW	0,1	2,8	18,3	4,5	4,6	1,3	2,1	2,3
OCMW	0,2	5,5	0,7	3,4	9,1	1,5	0,3	3,3
IGO	0,0	0,0	5,1	0,8	0,2	0,1	0,7	0,3
Mensen met een handicap	0,0	2,0	5,2	2,0	1,8	0,6	0,7	0,9
Kinderen met verhoogde kinderbijslag	0,5	0,0		0,1	0,0	0,0		0,0
Gerechtigde van ≥ 50 jaar en werkzoekend ≥ 1 jaar		2,0	0,1	1,2	2,3	0,9	0,2	1,2
OMNIO	4,7	1,7	0,1	2,3				
Totaal aantal gerechtigden	5,6	14,0	29,6	14,3	18,0	4,4	3,9	7,8
Totale bevolking KBSZ	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Bron: KBSZ 2008.

Het aantal rechthebbenden op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging en hun personen ten laste is een indicator van het aantal personen dat in gezinnen met een laag inkomen leeft.

22,1 % van de bevolking van Anderlecht heeft (rechtstreeks of onrechtstreeks) recht op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging, als gezinshoofd of als

persoon ten laste. Dit is veel meer dan in het Brussels Gewest12 (17,2 %). Anderlecht telt meer OCMW-gerechtigden (6,6 %), WIGW's (6,8 %), "IGO's" (1,1 %) en personen met een handicap (2,9 %) dan het gemiddelde van het Gewest (respectievelijk 4,9 % 5,1 %, 1,0 % en 2,2 % voor het Gewest).

(12) Voor het Gewest, zie Tabel 7 van de Welzijnsbarometer 2008, pagina 16.

4. GEZONDHEID

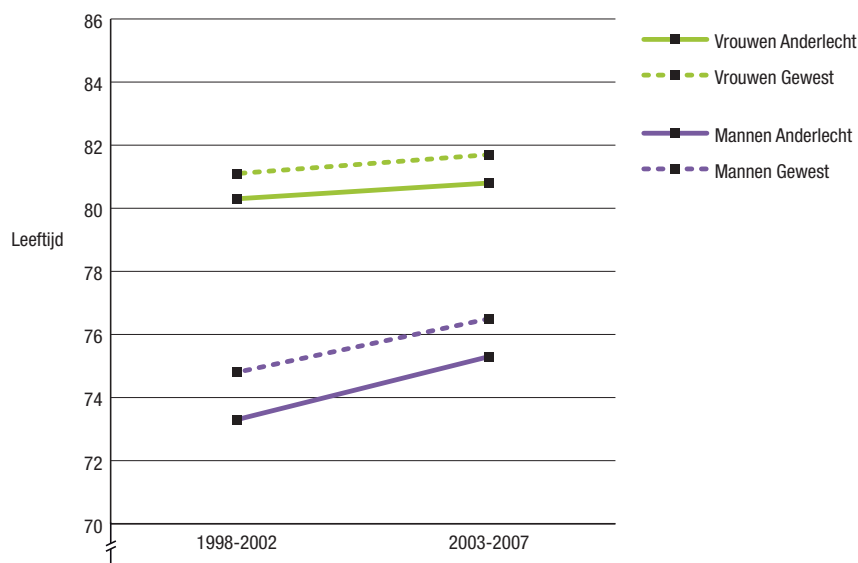
Van een aantal gezondheidsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Sterftecijfer” onder het thema “Gezondheid”, maar ook “Leeftijdsstructuur” onder het thema “Demografie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.1 LEVENSVERWACHTING

Figuur 10: Evolutie van de levensverwachting in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar geslacht.

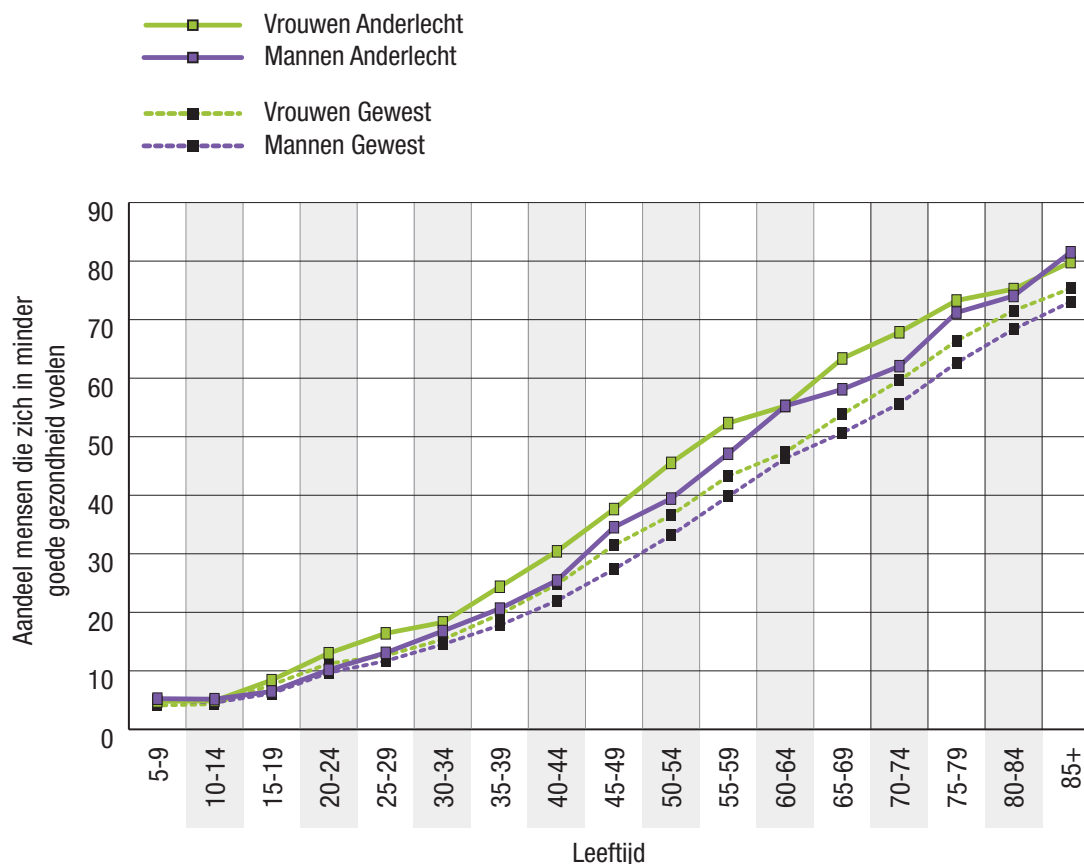
Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

De levensverwachting in Anderlecht is lager dan die in het Brussels Gewest. De levensverwachting van vrouwen ligt hoger dan die van mannen. De levensverwachting van mannen neemt sterker toe dan die van vrouwen, en dit zowel in Anderlecht (respectievelijk +2,0 jaar tegenover 0,5 jaar) als in het Brussels Gewest (respectievelijk +1,7 jaar tegenover 0,6 jaar).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.2 SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Figuur 11: Inschatting van de eigen gezondheid in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar leeftijd en geslacht.

Bron: Algemene socio-economische enquête 2001, berekeningen Patrick Deboosere (VUB Interface Demography).

De bevolking van Anderlecht, vooral de vrouwen, denkt in minder goede gezondheid te verkeren dan de bevolking van het Gewest.

De gezondheidsperceptie wordt gebruikt als een indicator van de algehele gezondheid van de bevolking. Dit gegeven lijkt

een goede maatstaf zowel voor verkennende studies als voor beleidsplanning. Daarom werden de gegevens van de algemene socio-economische enquête 2001 over de gezondheidsperceptie in detail geanalyseerd in de “Gezondheids- en welzijnsatlas van Brussel-Hoofdstad” (hoofdstuk 9).

4.1 Algemene gezondheidstoestand

4.1.3 STERFTE

Tabel 13: Belangrijkste doodsoorzaken voor alle leeftijden in Anderlecht, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering ⁽¹³⁾ voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Cardiovasculaire aandoeningen	716	315,3	+9 %	948	393,8	+10 %
Kanker	629	276,9	+5 %	560	232,6	-1 %
Ademhalingsziekten	325	143,1	+17 %	319	132,5	+13 %
Ziekten ademhalingsorganen	108	47,6	+6 %	128	53,2	+11 %
Infectieuze en parasitaire aandoeningen	80	35,2	+27 %	96	39,9	+5 %
Uitwendige doodsoorzaken	165	72,6	+10 %	132	54,8	+7 %
Ongevallen	78	34,3	+5 %	87	36,1	+6 %
Zelfmoord	62	27,3	+21 %	32	13,3	+18 %
Totaal	2 309	1 016,6	+11 %	2 613	1 085,4	+8 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Anderlecht bedraagt het sterftecijfer voor alle leeftijden 1 016 per 100 000 voor mannen en 1 085 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisatie voor de leeftijd, is dit percentage aanzienlijk hoger voor mannen en voor vrouwen (respectievelijk +11 % en +8 % tegenover het Gewest). Na standaardisatie voor de leeftijd zien we, voor beide geslachten, een significante oversterfte als gevolg van cardiovasculaire aandoeningen en aandoeningen van de luchtwegen.

(13) Zie woordenlijst.

4.1 Algemene gezondheidstoestand

Tabel 13bis: Belangrijkste doodsoorzaken voor vroegtijdig overlijden in Anderlecht, voor de periode 2003-2007 en vergelijking met het Brussels Gewest na standaardisering voor leeftijd.

	Mannen			Vrouwen		
	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest	Aantal overlijdens	Sterftecijfer (/100 000)	Verskil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest
Long- en strottenhoofdkanker	64	32,6	+12,6 %	37	19,3	+34,5 %
Borstkanker (vrouwen)		0,0		40	20,8	+25,0 %
Diabetes (totaal)	35	17,8	+44,6 %	20	10,4	+53,1 %
Chronische ademhalingsziekten	24	12,2	+58,2 %			
Ischemische hartziekten	58	29,6	+24,3 %			
Zelfmoord	48	24,5	+19,5 %	22	11,5	+15,8 %
Andere ongevallen	22	11,2	-10,6 %			
Alcohol (initiële oorzaak)	29	14,8	+18,1 %			
Totaal	562	286,5	+16,0 %	344	179,1	+20,3 %

Enkel de doodsoorzaken die tijdens de periode 2003-2007 meer dan 20 overlijdens tellen, zijn opgenomen in deze tabel.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn.

Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Source: Bulletins statistiques de décès, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn

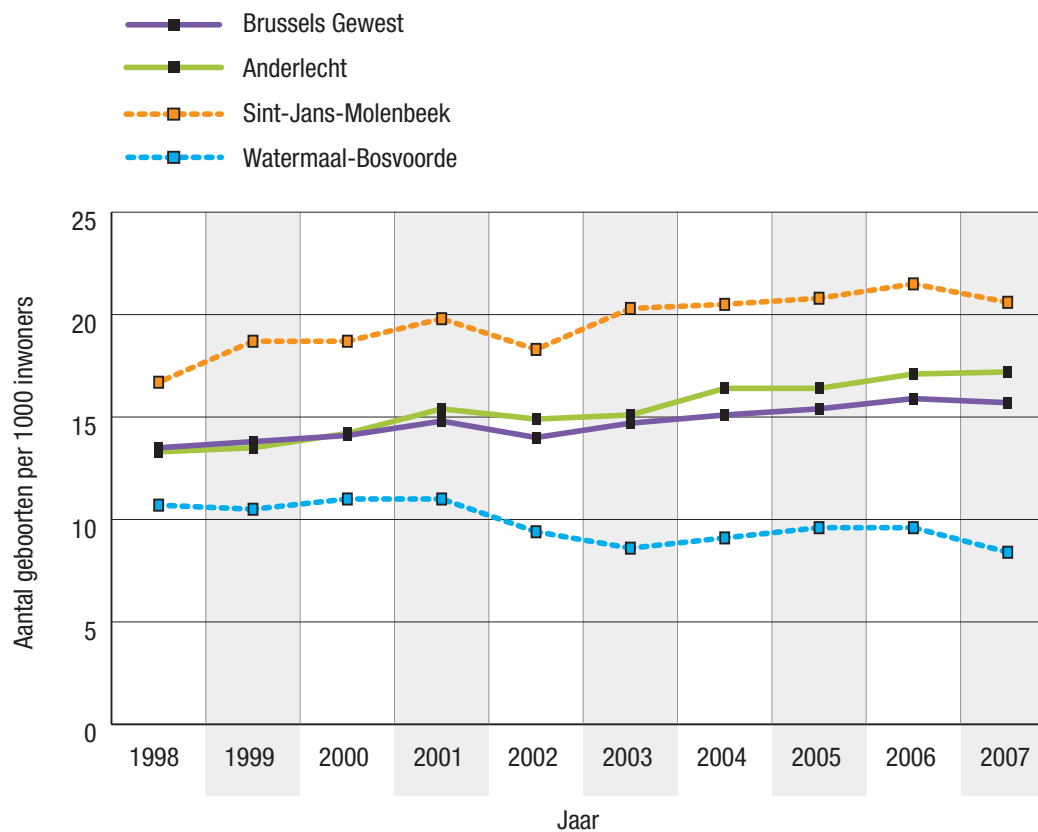
In Anderlecht bedraagt het cijfer van de vroegtijdige mortaliteit 286 per 100 000 voor mannen en 179 per 100 000 voor vrouwen. Na standaardisatie voor de leeftijd is dit percentage aanzienlijk hoger voor mannen en voor vrouwen (respectievelijk +16 % en +20,3 % tegenover het Gewest).

Na standaardisatie voor de leeftijd zien we een significante oversterfte als gevolg van diabetes en chronische aandoeningen van de luchtwegen bij mannen.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.1 GEBOORTEN

Figuur 12: Evolutie van de geboortecijfers in Anderlecht en het Brussels Gewest, 1998-2007.

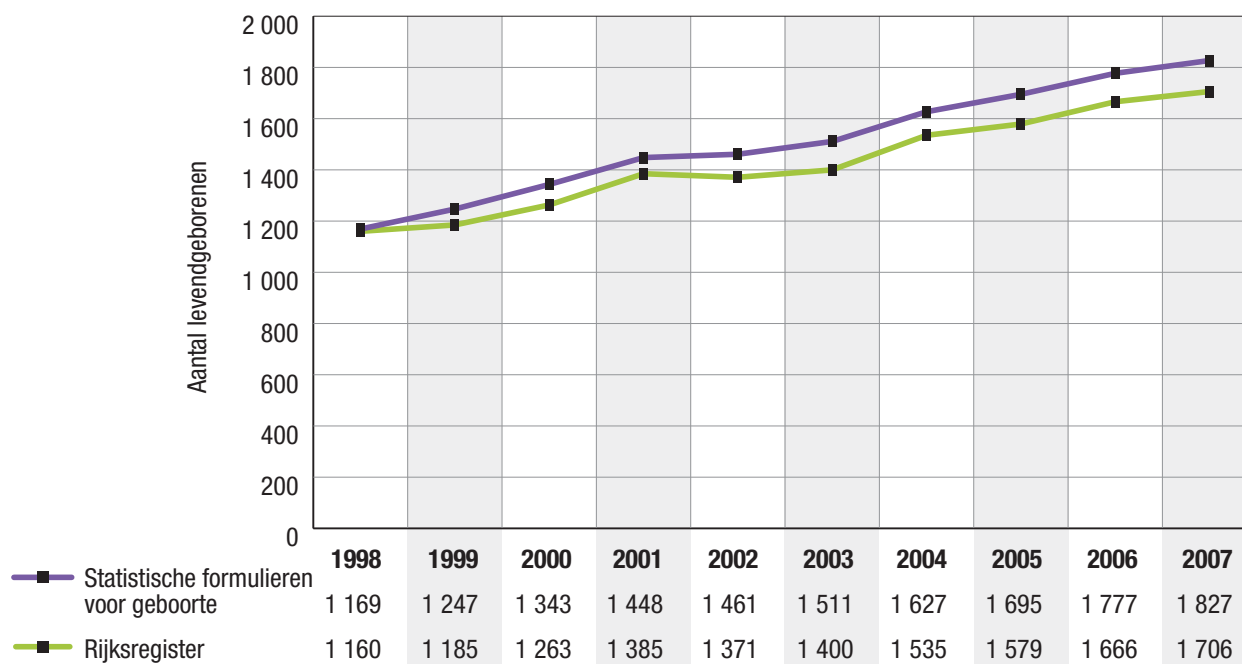

Bron: Statistische formulieren voor geboorten, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

Tussen 1998 en 2007 kende Anderlecht een lichte stijging van het absolute aantal levendgeborenen en van het geboortecijfer. In het begin van de periode is het geboortecijfer van de gemeente iets lager dan dat van het Gewest en is vanaf 2001 hoger dan het gemiddelde van het Gewest.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 13: Evolutie van het absoluut aantal levendgeborenen in Anderlecht, 1998-2007 volgens twee verschillende bronnen.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn en ADSEI: Rijksregister.

Als officieel cijfer voor het aantal geboorten geldt het cijfer van het Rijksregister, dat samengesteld is op basis van het bevolkingsregister van de gemeenten.

Een andere informatiebron zijn de statistische formulieren voor geboorte, die worden ingevuld door de gezondheidswerkers en de diensten van de burgerlijke stand van de gemeente van geboorte. Deze bron houdt rekening met alle geboorten, ongeacht het verblijfsstatuut van de moeder. In de meeste gemeenten is het aantal via deze bron geregistreerde geboorten hoger dan

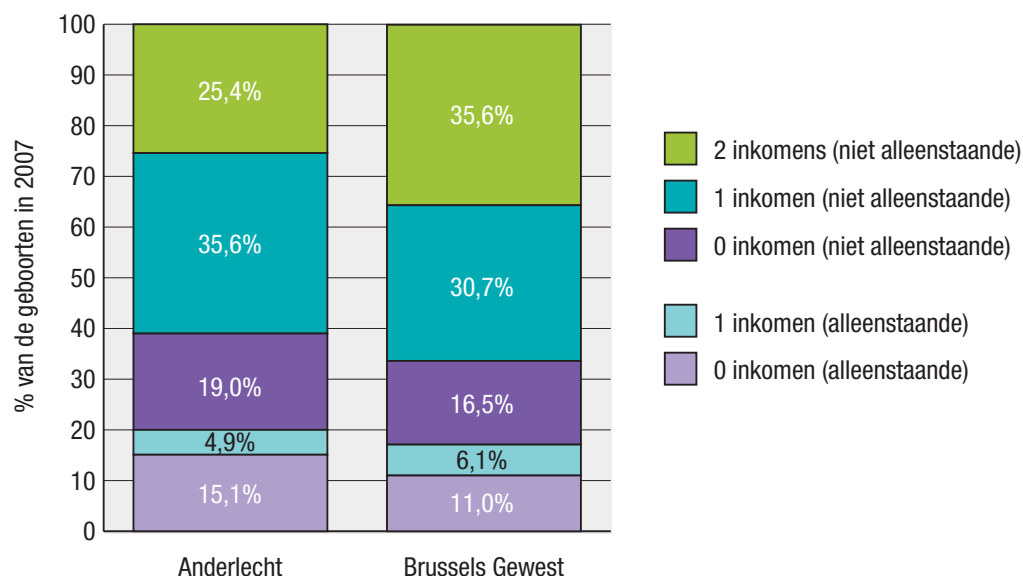
het aantal geboorten geregistreerd door het Rijksregister. Niet-geregistreerde geboorten vinden we enerzijds bij kinderen van wie de moeder is ingeschreven in het Wachtregister en anderzijds in bijzondere situaties (diplomatiek personeel verbonden aan internationale instellingen, thuislozen, illegalen).

In Anderlecht is het verschil tussen de twee informatiebronnen opvallend (121 personen in 2007). Dit betekent dat niet alle geboorten ingeschreven zijn in het Rijksregister.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.2 KENMERKEN VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Figuur 14: Sociale kenmerken van de huishoudens van de pasgeborenen in Anderlecht en het Brussels Gewest op 01/01/2007.

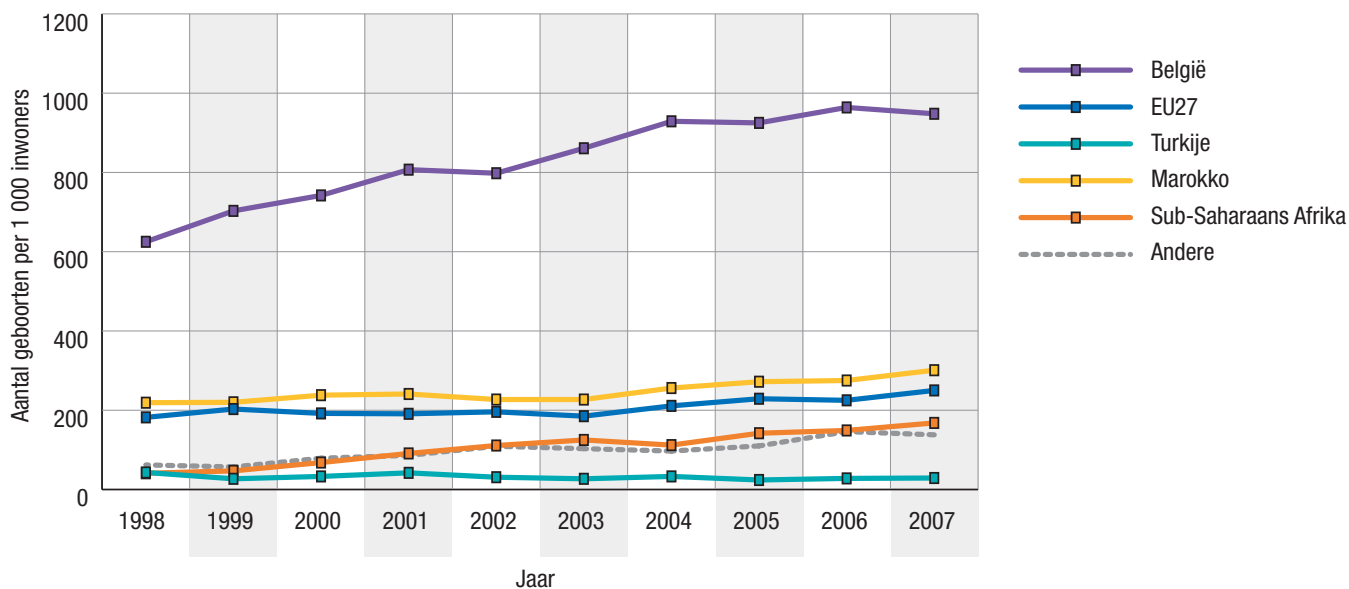
Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Anderlecht wordt 40,5 % van de kinderen geboren in een huishouden met één inkomen, wat meer is dan in het Gewest (36,8 %). Er worden echter meer kinderen geboren bij alleenstaande moeders (20,0 % versus 16,1 %) en meer kinderen worden geboren in gezinnen zonder inkomen (34,1 % tegen 27,5 %). Het aandeel kinderen dat geboren wordt in een gezin zonder inkomen uit arbeid (al dan niet alleenstaand ⁽¹⁴⁾) wordt gebruikt als armoede-indicator.

(14) Een alleenstaand huishouden is een huishouden waar de moeder alleen woont op het moment van de geboorte.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

Figuur 15: Evolutie van de huidige nationaliteit van de moeder van de pasgeborenen in Anderlecht, 1998-2007.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In 2007 werd in Anderlecht 52 % van de kinderen geboren uit moeders met de Belgische nationaliteit.

4.2 Gezondheid van de jonge kinderen

4.2.3 GEZONDHEID VAN DE BORELINGEN EN DE MOEDERS

Tabel 14: Evolutie van de kenmerken van de geboorten en de moeders die in Anderlecht en het Brussels Gewest wonen, 2003-2007.

	Aantal Anderlecht	% Anderlecht*	% Gewest*
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Meerlinggeboorten	307	3,6	3,5
Keizersneden	1 399	16,5	17,4
Ingeleide bevallingen	2 159	25,9	26,3
Vroeggeboorte (< 37 weken)	595	7,4	6,7
Ernstige vroeggeboorte (< 32 weken)	88	1,1	1,0
Laag geboortegewicht (< 2500g)	606	7,3	6,5
Moeders < 20 jaar	285	3,4	2,8
Moeders ≥ 40 jaar	276	3,3	4,0

* Per 100 levendgeboorten (vroeggeboorte of laag geboortegewicht) of totaal.

De statistisch significante verschillen met het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn in het vet weergegeven.

Als het percentage van het verschil in mortaliteit ten opzichte van het Gewest niet in het vet gedrukt is, kan het verschil aan het toeval te wijten zijn. Bijgevolg moet men vermijden verklarende hypothesen te zoeken, ook wanneer het om een hoog percentage gaat.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Anderlecht is het aandeel van de geboorten bij jonge moeders (3,4 %) verhoudingsgewijs hoger dan in het Brussels Gewest (2,8 %). Er zijn ook minder oudere moeders (3,3 % tegenover 4,0 %). Er zijn meer vroeggeboorten (7,4 % tegenover 6,7 %) en baby's met een laag geboortegewicht (7,3 % tegen 6,5 %) maar minder keizersneden (16,5 tegenover 17,4 %).

Voor de andere statistieken inzake de gezondheid van moeder en kind liggen de resultaten zeer dicht bij die van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4.2.4 FOETO-INFANTIELE STERFTE

Tabel 15: Evolutie van de perinatale, infantiele en foeto-infantiele mortaliteit bij geboorten bij moeders die wonen in Anderlecht en het Brussels Gewest, 2003-2007.

	Aantal Anderlecht	Anderlecht per 1 000 geboorten	Gewest per 1 000 geboorten
	2003-2007	2003-2007	2003-2007
Perinatale mortaliteit (1)	70	8,2	7,2
Infantiele mortaliteit (2)	36	4,3	4,3
Foeto-infantiele mortaliteit (3)	88	10,4	9,2

(1) Overlijden voor de geboorte, vanaf 22 weken zwangerschap of 500g, of tijdens de eerste week na de geboorte (0-6 dagen na de bevalling), per 1 000 geboorten.

(2) Overlijden na de geboorte en voor de eerste verjaardag (tussen 0 en 364 levensdagen), per 1 000 levendgeboorten.

(3) Overlijden vanaf 22 weken zwangerschap tot de geboorte (criterium vanaf 1999, daarvoor 28 weken zwangerschap of 1 000g) of in de loop van het eerste levensjaar, per 1 000 geboorten.

Bron: Statistische formulieren voor geboorte en overlijden, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn.

In Anderlecht verschilt de perinatale en foeto-infantiele sterfte (respectievelijk 8,2 en 10,4 per duizend) statistisch niet van de sterfte in het Gewest.

5. OPLEIDING

Van een aantal onderwijsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg het onderwerp “Kinderopvang” onder het thema “Sociaal-cultureel”, maar ook “Inschakeling op de arbeidsmarkt” onder het thema “Economie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

5.1 Schoolgaande bevolking in kleuteronderwijs

Tabel 16: Aantal leerlingen in het kleuteronderwijs in Anderlecht en het Brussels Gewest, begin 2008.

	Anderlecht	Brussels Gewest
Naar woonplaats	5 190	46 958
Naar plaats van onderwijs	5 379	51 041

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

Opmerkingen: de statistieken op de verblijfplaats hebben betrekking op de kinderen die in Anderlecht wonen, ongeacht de gemeente waarin ze onderwijs volgen. Zij geven over het algemeen een vrij goed beeld van de realiteit in de gemeente.

De leerlingen die school lopen in scholen die niet door de Vlaamse en Franse Gemeenschap gesubsidieerd worden (meer bepaald de internationale scholen) zijn niet in deze cijfers opgenomen.

5.2 Schoolgaande bevolking in leerplichtonderwijs

Tabel 17: Aantal leerlingen in het leerplichtonderwijs in Anderlecht en het Brussels Gewest, begin 2008.

		Naar woonplaats		
		Anderlecht		Brussels Gewest
Onderwijsniveau	Onderwijsvorm	Aantal	% in onderwijsniveau	% in onderwijsniveau
Lager onderwijs	Lager onderwijs	7 781	94,0	94,8
	Bijzonder lager onderwijs	493	6,0	5,2
	Totaal lager onderwijs	8 274	100,0	100,0
Secundair onderwijs 1	Secundair onderwijs	2 509	100,0	100,0
Secundair onderwijs 2	ASO	1 176	45,0	51,2
	TSO	674	25,8	24,5
	BSO	763	29,2	24,3
	Totaal	2 613	100,0	100,0
Secundair onderwijs 3	ASO	772	38,4	45,9
	TSO	665	33,0	30,9
	BSO	576	28,6	23,2
	Totaal	2 013	100,0	100,0
Buitengewoon secundair onderwijs	Buitengewoon secundair onderwijs	330	100,0	100,0
Secundair onderwijs 4	BSO	95	100,0	100,0
Totaal aantal leerlingen		15 834	-	-

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap 2007, Berekeningen: IGEAT-ULB.

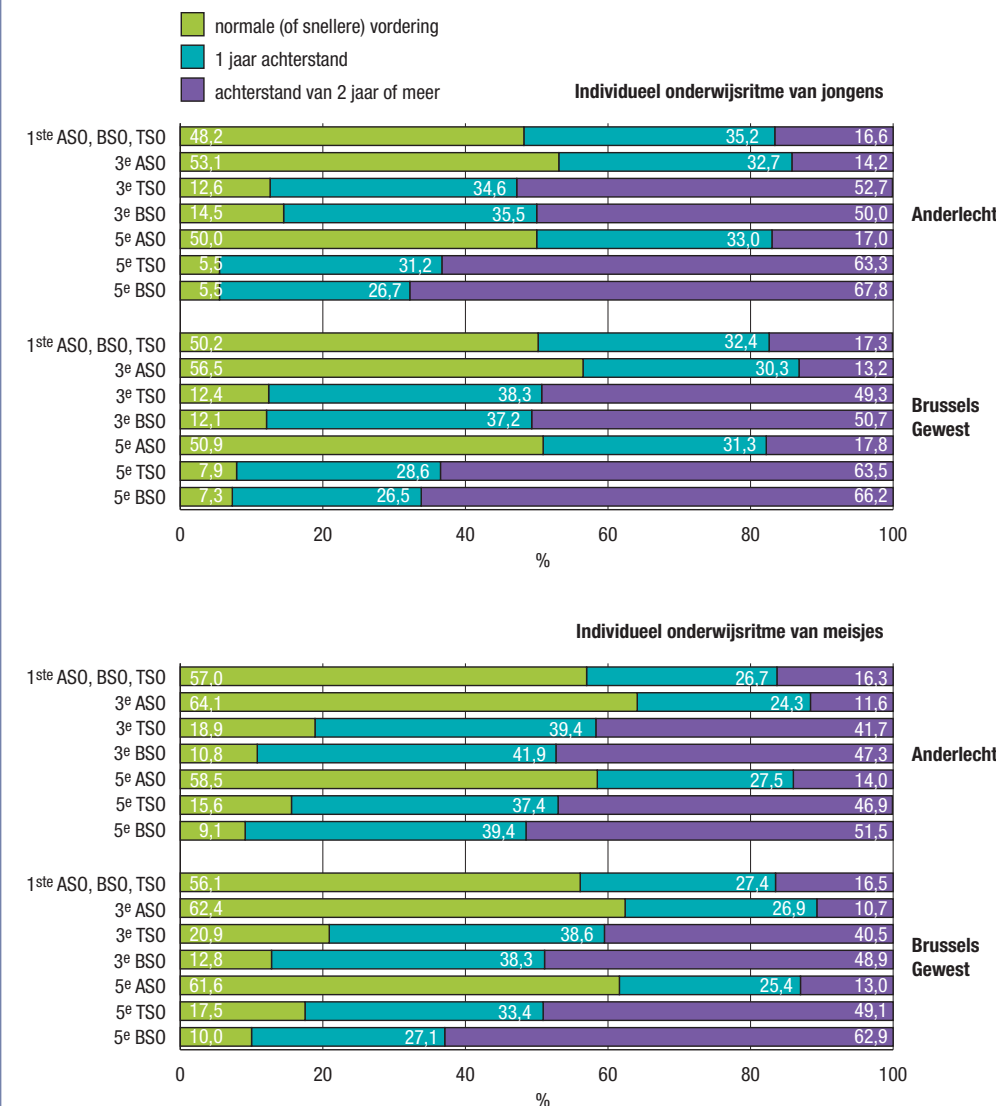
Het secundair niveau 1 omvat de leerlingen in de eerste twee jaar van het secundair onderwijs. Secundair niveau 2 omvat de leerlingen in het derde en vierde jaar. Secundair niveau 3 omvat de leerlingen van het vijfde en zesde jaar. Niveau 4 omvat het zevende jaar van het secundair beroepsonderwijs.

Vergeleken met het gemiddelde van het Gewest vertonen de leerlingen van het secundair onderwijs die in Anderlecht wonen meer de neiging om voor het beroepsonderwijs te kiezen, en minder voor het algemeen onderwijs.

De gemeente telt 15 834 schoolgaande leerlingen, met andere woorden leerlingen die in de gemeente wonen en het leerplichtonderwijs volgen. Opgelet, een leerling die in een andere gemeente woont, kan naar school gaan in Anderlecht en omgekeerd.

5.3 Onderwijsritme in leerplichtonderwijs

Figuur 16: Onderwijsritme van leerlingen van het secundair onderwijs (eerste, derde en vijfde jaar) woonachtig in Anderlecht en het Brussels Gewest, naar geslacht en onderwijsvorm, schooljaar 2007-2008.

Bron: Communauté française, Vlaamse Gemeenschap.

“Normale vordering” betekent dat de leerling ofwel op zijn tijd vooruit is, ofwel in het theoretische jaar zit waarin hij op zijn leeftijd geacht wordt te zitten.

Bij de leerlingen van het 1e jaar van het secundair onderwijs, alle richtingen samen, was in 2007-2008 minder dan 50 % van de in Anderlecht wonende jongens “normaal gevorderd” (dat is iets minder dan in het Brussels Gewest), 35 % heeft één jaar achterstand (een beetje minder dan in het Gewest) en nauwelijks 15 % heeft twee of meer jaar achterstand (tegenover 17 % in het Gewest). Voor de meisjes leunen de cijfers dichterbij die van het Gewest. Over het algemeen hebben de leerlingen die in Anderlecht wonen vaker schoolachterstand dan in het Gewest.

Bovendien waren in 2001 ⁽¹⁵⁾ jongeren die niet voortstudeerden en geen diploma hoger secundair onderwijs hadden verhoudingsgewijs talrijker in Anderlecht (48,7 % van de 18-24 jarigen die geen onderwijs meer volgen) dan in de 19 gemeenten samen (47,7 %).

(15) Socio-economische enquête 2001.

6. HUISVESTING EN LEEFOMGEVING

Van een aantal huisvestingsindicatoren zijn, per wijk, kaarten en tabellen beschikbaar op de site van de Wijkmonitoring. Raadpleeg de onderwerpen “Oppervlakte van een woning”, “Type woning”, “Evolutie van het woningbestand”, “Eigendomsstructuur” en “Sociale woningbestand” onder het thema “Huisvesting”, maar ook “Ouderdom van de bebouwing” en “Structuur van de bebouwing” onder het thema “Morfologie”.

<http://www.wijkmonitoring.irisnet.be/>

Tabel 18: Kenmerken van de woningen in Anderlecht en het Brussels Gewest.

	Anderlecht	Brussels Gewest
Aandeel huishoudens dat in een appartement woont (%) - 2001	68,5	71,2
Gemiddelde oppervlakte per woning (m ²) - 2001	68,2	74,4
Aantal woonvertrekken per bewoner (n) - 2001	1,8	1,9
Aandeel koopwoningen (%) - 2001	41,9	41,5
Aandeel huurwoningen (%) - 2008	55	58,6
Aandeel sociale woningen (woning/100 huishoudens) - 2007	11,3	7,8
Aandeel woningen met basiscomfort (%) - 2001	88,2	90,8
Aandeel woningen gebouwd voor 1961 (%) - 2001	61,3	63,0
Gemiddelde maandelijkse huur (€) - 2008	478	553
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 1 kamer (€) - 2008	434	471
Gemiddelde maandelijkse huur van woningen met 2 kamers (€) - 2008	535	591
Aandeel “niet-natuurlijke zones” (%) - 2006	48,2	46,5

Bron: FOD Economie – ADSEI (Socio-economische enquête 2001); Observatorium van de huurprijzen 2008; IGEAT 2006

Het aandeel huishoudens dat in een appartement woont in Anderlecht is lager dan het gewestelijke gemiddelde (68,5 % tegen 71,2 %). Het aandeel sociale woningen is daarentegen hoger (11,3 % tegenover 7,8 %). De gemiddelde huurprijs van een huurwoning bedraagt er € 478.

De meeste woningen zijn standaard uitgerust (88,2 % heeft basisvoorzieningen: een badkamer, stromend water en een toilet in huis) en de omgeving is veeleer groen (slechts 48,2 % van het

gemeentelijk grondgebied is niet natuurlijk tegenover 46,5 % voor het Gewest, de rest wordt ingenomen door groene ruimten, tuinen of doordringbare oppervlakken ⁽¹⁶⁾). Deze gemeentelijke statistieken verdoezelen een aantal ongelijkheden tussen gemeenten waarvan sommige te vinden zijn op de site van de Wijkmonitoring.

(16) Zie referentiekaart.

7. WOORDENLIJST

‰ = per 1 000

19de eeuwse gordel: de verstedelijkte gordel uit de 19de eeuw omvat de wijken van de eerste kroon, waar de verstedelijking vooral in de tweede helft van de 19de eeuw plaatsvond. Tot deze gordel behoren ook de oudste wijken van de tweede kroon: de uitbreidingen van de vroegere voorsteden en de tussenruimten die het dichtst bij de Vijfhoek gelegen zijn. In tegenstelling tot de eerste kroon reikt de 19de-eeuwse gordel niet tot aan de militaire lanen (in het oosten) of het ringspoor (in het westen).

Activiteitsgraad: het aandeel van de bevolking op beroepsleeftijd (tussen 18 en 64 jaar) die werkt of op zoek is naar werk. De activiteitsgraad wordt dus gedefinieerd door de verhouding (werknemers + werklozen)/(bevolking 18-64 jaar).

Afhankelijkheidsindex: verhouding tussen de bevolking die zich in de meest afhankelijke leeftijdscategorieën (0-19 jaar en 65 jaar en ouder) bevindt en de bevolking die het meest waarschijnlijk een beroepsactiviteit uitoefent (20 tot 64 jaar), uitgedrukt in percentage.

Arme sikkel: zone waar al meerdere decennia een concentratie van de op economisch vlak meest kansarme bevolkingsgroepen woont, bestaande uit de wijken in het noorden en het westen van de eerste kroon, die behoren tot de armste wijken van het Brussels Gewest en die een sikkel vormen rond het stadscentrum. De wijken van deze zone zijn:

- binnen de Vijfhoek, het westen van de Noord-Zuidverbinding en de Marollen;
- het oosten van Anderlecht (Kuregem) en Laag-Molenbeek (tussen de spoorlijn en het kanaal);
- in het noorden de gemeente Sint-Joost, het westen van Schaarbeek, Laken en de industriële zones langs het kanaal;
- in het zuiden, de lage gedeelten van Sint-Gillis en Vorst.

Voor meer details, zie “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest”.

Bel-etagewoning: aanpalende woning, typisch voor de periode na de Tweede Wereldoorlog, waarvan de garage en de inkomhal beneden, de living en de keuken op de eerste verdieping (= bel-etage) en de slaapkamers en de badkamer op de tweede verdieping zijn gelegen.

Buitenlandse origine (bevolking van): verwijst naar de bevolking die met een andere dan de Belgische nationaliteit is geboren of waarvan de ouders afkomstig zijn uit de immigratie.

Diploma hoger onderwijs: verwijst naar een universitair diploma (korte en lange type) of een diploma van het niet-universitair hoger onderwijs (korte en lange type).

Emigratie: verwijst naar het verlaten van een gebied door mensen uit dat gebied en hun verplaatsing naar een ander gebied om er te wonen en te werken.

Gemiddeld inkomen: som van de inkomens van alle huishoudens van een gebied gedeeld door het aantal huishoudens van datzelfde gebied.

Gentrificatie: proces dat verwijst naar de vervanging van de bevolking in vervallen historische wijken met een kansarme bevolking door een meer welgestelde bevolking, vaak jongvolwassenen zonder kinderen en met een hogere culturele en/of economische status (bijvoorbeeld: de Docks in Londen, de Antoine Dansaertstraat in Brussel).

Index van intensiteit van de veroudering: het aandeel 80-plussers bij de 65-plussers. Hoe hoger dit aandeel, hoe intenser de veroudering.

Indicator: evaluatie-instrument, vaak statistisch, waarmee een situatie of een trend op redelijk objectieve manier in tijd en ruimte kan worden gemeten. Een indicator meet maar zelden rechtstreeks de complexiteit van een fenomeen. De statistische indicatoren wijzen vaak op uitingen van dit fenomeen, op de sporen die het nalaat en de gevolgen die het veroorzaakt.

IGO: Inkomensgarantie voor ouderen.

Immigratie: verwijst naar de aankomst in een gebied van mensen uit een ander gebied, ongeacht hun nationaliteit (dus ook Belgen), die er komen wonen en werken.

Intra- of extrafamiliale transfers: financiële transfers om het inkomen uit werk te herverdelen, hetzij via de sociale

zekerheid (werkloosheid, pensioen, invaliditeit,...), hetzij binnen families (van werknemers naar andere leden van het huishouden of van de familie).

Kroon: beschrijving van de wijken met een zekere maatschappelijke, stedenbouwkundige homogeniteit, die een ring vormen binnen de stad. In Brussel verwijst de eerste kroon naar de wijken tussen de lanen van de kleine ring en de middenring, gevormd door de Churchillaan (in het zuiden), de militaire lanen (in het oosten: Generaal Jacques, Generaal Meiser, Brand Whitlock, Auguste Reyers, Generaal Wahis) en de spoorlijnen (in het westen). De tweede kroon omvat de wijken die het meest aan de buitenkant van de stad liggen. Op de kaart bij “Ruimtelijke structuur van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest” is de eerste kroon samen met de Vijfhoek weergegeven in rood en blauw, de tweede kroon in roze, groen en geel.

Kwadrant: een kwadrant verwijst in het algemeen naar het resultaat van de verdeling in vier van een oppervlakte. Zo bestaat het zuidoostelijke kwadrant van Brussel uit de wijken in de oostelijke helft van de zuidelijke helft van de stad.

Leefloon: een gewaarborgde financiële maatschappelijke hulp, toegekend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW). Het leefloon is een residuair recht: het is ondergeschikt aan het vervullen van alle nuttige en nodige maatregelen om zijn rechten te doen gelden op andere sociale prestaties of middelen waarop men recht zou hebben krachtens de Belgische en buitenlandse wetgeving. Het wordt dus enkel toegekend wanneer de aanvrager geen recht heeft op een andere sociale uitkering. Het equivalent leefloon is een financiële hulp, waarvan de bedragen dezelfde zijn als die van het leefloon. Het wordt toegekend aan personen die om bepaalde redenen (bijvoorbeeld nationaliteit) niet in aanmerking komen voor het recht op leefloon.

Mediaan inkomen: wanneer men alle inkomens rangschikt van het kleinste tot het hoogste bedrag, is het mediaan inkomen het bedrag in het midden van de rangschikking. Dit betekent dat de helft van de inkomens lager is dan het mediane inkomen, en de helft hoger. De mediaan wordt minder beïnvloed door extreme waarden (zeer hoog of zeer laag) dan

het gemiddelde. De “armoederisicogrens” wordt vastgelegd op 60 % van het mediane inkomen.

Middenklasse: zeer heterogene sociale klasse, deels gedefinieerd door het levensniveau, gesitueerd boven de volksklassen (om niet te zeggen, de armen) en onder de welgestelde klasse. Wat de beroepen betreft, wordt de hogere middenklasse vaak geassocieerd met hogere intellectuele beroepen, maar zelden met vrije beroepen, die worden geassocieerd met de welgestelde klasse. De lagere middenklasse wordt vaak geassocieerd met maatschappelijk werkers, verpleegsters, intermediaire beroepen, een deel van de bedienden,...

Migratiesaldo: verschil tussen het aantal aankomsten (inwijking) en het aantal vertrekken (uitwijking) van de inwoners binnen een gebied.

Modale leeftijd: de meest voorkomende leeftijd binnen een bevolking. De modus is de meest voorkomende waarde.

Modale waarde: in een statistische reeks is dit de waarde die een variabele het vaakst aanneemt. Bijvoorbeeld: als er in een flatgebouw 5 flats zijn met 2 kamers, 1 flat met 3 kamers en 3 flats met 1 kamer, dan is de modale waarde van de variabele “aantal kamers” gelijk aan 2.

Modus: zie modale waarde.

Nationaliteit: het feit dat een natuurlijke of rechtspersoon onderworpen is aan het burgerlijk recht van een staat. Men kan inwoner van een land zijn zonder de nationaliteit van dat land te hebben. Dit heeft gevolgen inzake stemrecht, toegang tot het openbaar ambt, enz.

Natuurlijke aangroei: verschil tussen het aantal geboorten en het aantal sterfgevallen binnen een gebied of een bevolkingsgroep.

NWWZ: Niet-werkende werkzoekenden. Personen zonder betaalde arbeid ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke tewerkstellingsdienst Actiris. Het betreft zowel uitkeringsgerechtigde werklozen als jongeren in hun wachtlijn,

vrij ingeschreven werkzoekenden en verplicht ingeschreven werkzoekenden (bijvoorbeeld doorverwezen door een OCMW).

Omnio: nieuw statuut dat sinds 1 april 2007 van toepassing is en het recht op de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging uitbreidt naar verzekerden uit huishoudens met een laag inkomen.

Opbrengstgebouw: gebouw met verschillende woningen verhuurd door een of meerdere eigenaars. De woningen zijn een belegging voor de eigenaar die huur ontvangt. Het betreft vaak een gebouw dat oorspronkelijk is ontworpen als appartementsgebouw, maar een eengezinswoning kan eveneens worden omgebouwd tot opbrengstgebouw. In dit geval spreekt men van “opdeling”, een vaak voorkomend verschijnsel in Brussel in de oude burgerwijken van de eerste oostelijke kroon (van Schaarbeek tot Sint-Gillis).

Opdeling: verbouwing waarbij een gebouw dat oorspronkelijk was ontworpen als een eengezinswoning wordt opgedeeld in meerdere appartementen, gemeubelde kamers of studentenkamers.

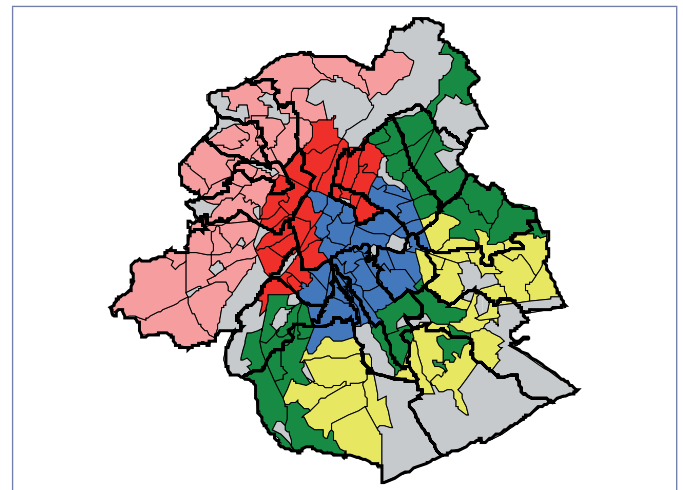
Procentpunt: wanneer twee percentages worden vergeleken, wordt het verschil tussen beide meestal uitgedrukt in procentpunten. Het verschil tussen 10 % en 30 % bedraagt 20 procentpunten (niet te verwarren met het verband tussen de beide waarden: 30 % is 300 % hoger dan 10 %).

Rijksregister: register met identificatie- en adresgegevens van de officiële bevolking van België. Het betreft personen die ingeschreven zijn in de gemeentelijke bevolkings- of vreemdelingenregisters. Het Rijksregister is de belangrijkste bron voor statistieken in verband met de bevolking. Als men bij het berekenen van armoede-indicatoren gebruik maakt van het Rijksregister moet men er rekening mee houden dat bepaalde kwetsbare bevolkingsgroepen niet ingeschreven staan (bijvoorbeeld sommige dak- en thuislozen of mensen zonder papieren).

Ruimtelijke structuur van het Brussels Gewest: schematisch gezien is de Brusselse ruimte, zoals geldt voor veel grote steden,

het product van de overlapping van twee fundamentele structuren: (a) een concentrische structuur, verbonden aan de historische ontwikkeling van de stad volgens een cirkel met een toenemende diameter en (b) een structuur in kwadranten, verbonden aan de reproductie, doorheen de gehele groei van de agglomeratie en afhankelijk van de differentiële druk op de ruimte. Er is een sociaaleconomische kloof tussen enerzijds het dal van de vallei en de lichte westelijke helling – van oorsprong vochtiger, minder goed bewoonbaar en volkser, waar de industriële ontwikkelingen van de 19de en de eerste helft van de 20ste eeuw waren geconcentreerd – en anderzijds een welgestelde zuidoostelijke kwadrant, waarnaar de burgerlijke wijken zich eerder en in grotere mate hebben uitgebreid, op de vlucht voor de centrale arbeiderswijken. Deze kwadrant heeft zich steeds verder ontwikkeld vanuit de meer aristocratische stad op de rechterhelling, die steiler, beter bewoonbaar en topografisch dominant is.

De combinatie van deze twee structuren leidt binnen het Gewest tot de onderverdeling in vijf grote subgebieden: de westelijke zone (in het roze), de westelijke centrale zone of arme sikkkel (in het rood), de oostelijke centrale zone (in het blauw), de tussenliggende oostelijke zone (in het groen) en de externe oostelijke zone of zuidoostelijke kwadrant (in het geel).

RVOHR: Ruimte voor Versterkte Ontwikkeling van Huisvesting en Renovatie: omvat de oude stadsbuurten van Anderlecht, Brussel-Stad, Molenbeek, Koekelberg, Jette, Schaarbeek, Sint-Joost, Elsene, Etterbeek, Sint-Gillis en Vorst, waar de overheid een grotere inspanning moet leveren. De Wijkcontracten moeten noodzakelijkerwijs in de RVOHR gelegen zijn. De verschillende premies en fiscale voordelen of bepaalde subsidies aan de gemeenten worden er verhoogd.

RVV: Rechthebbende op de verhoogde tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging.

Standaardafwijking: meet de verspreiding van een reeks waarden rond hun gemiddelde.

Standaardisering: methode voor het corrigeren van cijfergegevens zodat vergelijkingen tussen populaties met een verschillende leeftijdspiramide mogelijk zijn. Men spreekt vaak over standaardisering voor de leeftijd, maar men kan ook standaardiseren voor een reeks andere kenmerken, zoals bijvoorbeeld het geslacht.

Statistische buurt: een statistische buurt is de kleinste administratieve eenheid waarvoor socio-economische en administratieve gegevens beschikbaar zijn. Elke gemeente wordt onderverdeeld in meerdere statistische buurten. Op basis van de gegevens per statistische buurt kunnen de intragemeentelijke verschillen zo goed mogelijk worden gevat. Het Brussels Gewest is verdeeld in 724 statistische buurten. In 2002 telde een buurt gemiddeld 1 350 inwoners. Een statistische buurt mag niet worden verward met de gewone betekenis die wordt gegeven aan de buurten. In de ogen van de gebruikers en de bewoners, zijn de buurten vaak slechts zeer vaag afgebakend. Bovendien verschilt de beschrijving van de buurt van de ene inwoner tot de andere.

Sterftecijfer: verhouding, voor een bepaalde periode, van het aantal sterfgevallen binnen een bepaalde bevolking tot het bevolkingsaantal in het midden van de periode. Deze verhouding wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Als bron voor de teller geldt het overlijdensbestand, aangelegd op basis van de

overlijdensformulieren. Voor de noemer wordt gebruik gemaakt van de effectieve bevolkingsomvang verstrekt door het Rijksregister. De *vroegtijdige mortaliteit* wordt berekend door het aantal sterfgevallen van mensen jonger dan 65 jaar in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen jonger dan 65 jaar in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Ze wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 1 000 inwoners en per jaar. Het *sterftecijfer per oorzaak* wordt berekend door het aantal sterfgevallen te wijten aan één oorzaak in de loop van de bestudeerde periode te delen door het aantal personen in de bevolkingsgroep in het midden van de gegeven periode. Dit cijfer wordt uitgedrukt in aantal sterfgevallen per 100 000 inwoners.

Verouderingsindex: verhouding tussen het aantal ouderen (65 jaar en meer) en het aantal jongeren (0 tot 19 jaar), uitgedrukt in percentage.

Vijfhoek: zone in Brussel die binnen de lanen van de kleine ring ligt. Het is de stad die oorspronkelijk werd beschermd door de stadswallen. De naam van deze zone is afkomstig van de vorm, die het tracé van de oude stadswallen volgt.

Volksklasse: deel van de bevolking dat potentieel het meest kwetsbaar is, met name op financieel vlak, als gevolg van het weinige opgebouwde kapitaal. De volksklasse omvat de arbeiders, maar ook werknemers met de financieel minst vergoede functies en gepensioneerden met een laag pensioen zonder rente. Er is een duidelijk verband tussen financieel kapitaal en cultureel kapitaal, aangezien de laagst opgeleiden doorgaans de minst goedbetaalde banen hebben en vaker worden getroffen door werkloosheid.

Vreemdelingenregister: register van de vreemdelingen die zijn toegelaten of gemachtigd om langer dan drie maanden in België te verblijven, met vermelding van de woonplaats.

Wachtregister: register met de kandidaat-vluchtelingen tijdens de erkenningsprocedure.

Werkende actieve bevolking: de bevolking op de arbeidsmarkt die effectief werkt (een baan heeft).

Werkloosheid: de inactiviteit van een persoon die zich effectief op de arbeidsmarkt bevindt (oud genoeg om op zoek te gaan naar betaald werk).

Werkloosheidsgraad: het aandeel werklozen in de beroepsbevolking. De werkloosheidsgraad wordt gedefinieerd door de verhouding (werklozen)/(werknemers + werklozen).

Werkzoekende: persoon zonder werk die verklaart op zoek te zijn naar een baan of persoon die een werkloosheidsuitkering krijgt (uitkeringsgerechtigde werkzoekende).

WIGW: weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen: deze categorieën genieten onder andere van de verhoogde tegemoetkoming voor geneeskundige verzorging onder bepaalde inkomensvoorwaarden.

COLOFON

AUTEURS:

Université Libre de Bruxelles - IGEAT:
Benjamin WAYENS, Pierre KUMMERT, Gauvain DUMONT

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn:
Truus ROESEMS

LAY-OUT:

Centre de Diffusion de la Culture Sanitaire asbl:
Nathalie da Costa Maya

VERTALING:

Brussels Language Services sprl
Centrum voor Maatschappelijke Documentatie en Coördinatie
(CMDC-CDCS) vzw

DEPOTNUMMER:

D/2010/9334/16

VOOR MEER INFORMATIE:

Observatorium voor Gezondheid en Welzijn van Brussel-Hoofdstad

www.observatbru.be
Myriam DE SPIEGELAERE – 02/552 01 45 –
mdespiegelaere@ccc.irisnet.be

ULB – Institut de Gestion de l'Environnement et d'Aménagement du Territoire (IGEAT)

www.ulb.ac.be/igeat
Benjamin WAYENS – 02/650 50 79 – bwayens@ulb.ac.be

COCOF – Service des Affaires sociales – Cohésion sociale

www.cocof.irisnet.be
Martine BAUWENS – 02/800 84 23 – mbauwens@cocof.irisnet.be
(gewestelijke contracten)
Marie-Pierre DURT – 02/800 81 25 – mpdurt@cocof.irisnet.be
(gemeentelijke contracten)

CBAI – Centre régional d'appui à la politique de cohésion sociale (CRACs)

www.cbai.be
Alexandre ANSAY – 02/289 71 61 – alexandre.ansay@cbai.be
Jonathan UNGER – 02/289 71 63 – jonathan.unger@cbai.be

Kabinet van de minister, Lid van het College bevoegd voor Cohésion sociale

Philippe STERCKX – 02/506 32 60 – psterckx@picque.irisnet.be

GELIEVE OP VOLGENDE WIJZE NAAR DEZE PUBLICATIE TE VERWIJZEN:

ULB-IGEAT, Observatorium voor Gezondheid en Welzijn,
Gemeentelijke fiches voor de analyse van lokale statistieken
in het Brussels Gewest, Fiche 1: Gemeente Anderlecht,
Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, 2010.

GEMEENTELIJKE FICHES VOOR DE ANALYSE VAN LOKALE STATISTIEKEN IN HET BRUSSELS GEWEST:

Dit instrument voor de analyse van lokale statistieken
bestaat uit verschillende documenten

Gemeentelijke fiches

- 01 Fiche van Anderlecht
- 02 Fiche van Oudergem
- 03 Fiche van Sint-Agatha-Berchem
- 04 Fiche van Brussel-stad
- 05 Fiche van Etterbeek
- 06 Fiche van Evere
- 07 Fiche van Vorst
- 08 Fiche van Ganshoren
- 09 Fiche van Elsene
- 10 Fiche van Jette
- 11 Fiche van Koekelberg
- 12 Fiche van Sint-Jans-Molenbeek
- 13 Fiche van Sint-Gillis
- 14 Fiche van Sint-Joost-ten-Node
- 15 Fiche van Schaarbeek
- 16 Fiche van Ukkel
- 17 Fiche van Watermaal-Bosvoorde
- 18 Fiche van Sint-Lambrechts-Woluwe
- 19 Fiche van Sint-Pieters-Woluwe

Begeleidende documenten

Handleiding
Bronnen en referenties
Gewestelijke fiche

Deze gemeentelijke fiches worden in de twee talen verspreid via de website van het Observatorium voor Gezondheid en Welzijn (www.observatbru.be).

De begeleidende documenten zijn in het Frans beschikbaar op de website van de COCOF (www.cocof.irisnet.be/site/fr/affsoc/cohesion/index-htm/).

Elk document mag worden gekopieerd, mits vermelding van de bron.